

REVISTA PENTRU TINERIMEA ȘCOLARA

*** CULTURA ***

MORALA, IUBIRE DE NEAM, ȘTIINȚA,

*** MUNCA ***

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA

D-lui I. MOISIL.— București

ABONAMENTUL ANUAL :

În România Lei 5

Afară de România . . . Coroane 5

INELUL PESCARULUI

(Legendă de Selma Lagerloef)

Pe vremea când domnea în Veneția dogele Granedigo, trăia acolo un pescar bătrân, pe care-l chema Cecco. Era destul de zdravăn pentru vârsta lui, dar nu mai muncia și îl îngrijeau cei doi fii ai săi. Bătrânul îi iubea foarte mult și era mândru de ei. Fiindcă mama lor murise de timpuriu, îi crescuse el singur și singur le purtase de grije. Muncia să și câștige viața, făcea bucate, lucra haine și împlotea, fără să i pese dacă râdea cineva de el. Făcuse din ei niște pescari dibaci și mereu îi sfătuia să respecte pe Dumnezeu și pe Sf. Marcu, patronul orașului.

«Nu uitați», le spunea el, «că Veneția nu se poate susține singură. Nu i zidită oare pe valuri? Uitați-vă la insulele pe lângă care se mișcă apa, printre ierburile de mare. Nu știți că vântul de miază noapte poate prăvăli în mare biserici și palate? Avem dușmani, a căror putere e așa de mare,

încât nu'i poate învinge toți prinții creștini la un loc ! De aceea să vă rugați totdeauna lui Sf. Marcu, căci el cu mâna lui cea tare ține lanțurile de care plutește Veneția».

Și seara, când luna își vărsa lumina deasupra Veneției, strălucea verzuie deasupra mării și luneca ușor deasupra canalului Grande, unde gondolele se întâlnesc la tot pasul și vechile palate strălucesc albind în lumina ei,—atunci sfătuia bătrânul pe copiii lui să onoreze pe Sf. Marcu spre a le da viață și noroc. Dar nici ziua nu uita el datoria lui. Când se întorcea acasă, de-alungul lagunelor și vedea orașul în splendoarea soarelui, plutind par'că pe deasupra valurilor, vedea portul, în care alergau corăbiile încoa și'ncolo, vedea în fața'i palatul, care ca un sicriu de podoabe, păstrează comori neprețuite din toată lumea, din toată lumea, nici odată nu uita să aducă aminte copiilor săi că toate astea sunt darurile Sf. Marcu, care s'ar nimici, dacă s'ar găsi un singur venețian în destul de nerecunoscător—să nu se roage Sfântului.

Odată plecase băieții la pescuit spre Lido. Luaseră împreună cu mai mulți marinari o șalupă splendidă și avea de gând să stea la larg mai multe zile. Vremea era frumoasă și nădăjduiau să prindă pește mult. Cum se crăpă de ziuă, plecară din Rialto și când trecură de lagune, toate insulele se deslușiau pe rând din ceață. La dreapta era La Giudecca și San-Giorgio ; la stânga, San-Michele, Murano și San-Lapparo. Insulele se înlanțuiau ca un colier și Lido cea îndepărtată părea chiotoare acestui lanț de mărgăritare.

Ajunși la larg, unii dintre pescari se urcară într'o luntre mică și se depărtară de șalupă, ca să arunce plasa. Vremea era tot frumoasă, deși aici, între insule, curentul era mai puternic. După puțină vreme însă, oamenii din luntre băgară de seamă că cerul și apa începeau a se întuneca în spre miază noapte. Imdată începu să sufle vântul și la cea dintâi vâjuitură pescarii începură a striga la tovarășii lor de pe șalupă. Dar ei nu'i auziră. Furtuna se măria din ce în ce și deodată luntrașii se văzură năpădiți de valuri. Înălțându-se spumoase unele peste altele și năvălind iar în largul mării valurile erau ca vrăjite ; întocmai ca o turmă de vite pe care a dus-o noaptea pe tăcute în câmp și numai dimineața trezindu-se și deșteptându-se una pe alta, încep a sări voioase. Deodată un val uriaș ridică barca spre a o prăvăli iarăși în adânc. Luntrașii alunecară de pe bărci în marea spumegândă

dar îndată barca fu iar svârlită în sus. Fu numai o clipă. Cei de pe şalupă văzuseră nenorocirea şi încercară să ajungă la locul acela. Dar era cu neputinţă să lupte contra furtunei ; la urma urmei şalupa singură abia se mai putea ţine. Cei doi copii ai lui Cecco şi alţi doi pescari căzură însă jertfa nenorocirii.

Chiar în dimineaţa aceea coborâse bătrânul de pe podul Rialto spre a privi la pescari. Se învârtia printre butoalele cu peşte şi găsi în sfârşit doi pescari bătrâni dela Lido, ca să intre cu el într'o osteria [ospătărie]. Aci se făcu comod şi începu să se laude cu copiii lui ; ba încă arăta celor de faţă un zechin de aur, pe care'l purta totdeauna la el şi pe care îl dăruise odată dogele, când îi scăpase copilul, care era să se înece în canal.

Deodată intră unul din pescari care fuseseră pe şalupă. Fără a observa pe Cecco, povesti nenorocirea de la Lido, dar abia începuse, când Cecco sări în sus, îl apucă de gât şi strigă :

«Doar nu vrei să spui că cei ce au murit, sunt copiii mei!»

Trecu vreme până să înţeleagă Cecco nenorocita întâmplare. Plângea şi se văita, se trântea pe pământ, lovea pietrele cu mânele şi striga : «Asta a făcut'o San Marco!» «Ce eşti nebun!» strigară ceilalţi, dar el o ţinea una: «Ştiam că aşa o să se întâmple, i-a apucat la larg, îi era ciudă pe ei, fiindcă au râs odată de el. Totdeauna mi-a fost teamă şi el n'a uitat». Bătrânul se uita cu ochi răătăciţi la cei din jurul lui. «Haidi, Beppo, am să-ţi povestesc cum s'a întâmplat».

«Erau încă copii, băieţii mei, plecasem la larg cu ei în spre Lido. Ca să mai treacă vremea, le povestii cum a fost adus Sf. Marcu la Veneţia. Moaştele sfântului se păstrau la început într'un dom [biserică] din Alexandria. Dar oraşul căzu în mânele necredincioşilor şi califul porunci să se scoată din biserică sicriul cu sfântul. Tocmai atunci se găseau în port doi negustori veneţiani cu corăbiile lor. Auziră de porunca califului şi se rugară de preot să le dăruiască preţiosul trup; «Vrem să'l ducem în Veneţia, el a fost cel care a propovăduit mai întâi creştinismul la popoarele din lagune». Preoţii se învoiră ; însă pentru ca creştinii, cari locuiau în Alexandria să nu se împotrivescă, puseră trupul pe fundul unei lăzi mari, iar deasupra aşezară şuncă şi carne afumată. În mormânt însă fură puse moaştele unui alt sfânt. Sf. Marcu

fu dus la Veneția neobservat de nimeni. Și acum, ascultă Beppo, »continuă Cecco,« când le-am povestit asta copiilor mei, că sfântul a fost adus aici acoperit cu șuncă ci cu carne ei au isbucnit în râs. Eu i-am oprit, dar ei râdeau și mai tare ; așa de tare, încât răsuna marea». «Da», zise Beppo, «doi copii, chiar dacă ar râde». «Dar au pierit tocmai în locul acela», răspunse bătrânul. Incercară să'l mângâie : era așa de firesc ca o luntre mică să piară la larg în mijlocul furtunei, să nu ajungă la port ; afară de asta fii lui totdeauna au respectat pe Sf. Marcu, nici odată nu i-a auzit nimeni vorbind necuviincios despre sfânt. Dar tu», zise unul, «Cecco om bătrân, care trebuie să știe ce vorbește, aduci nenorocire pe capul nostru cu povestirea ta despre sf. Marcu, superi sfântul pe noi». Cecco se uită la el cu ochi prostiți : «Vreau să cerc să cred, că nu'i adevărat». Apoi se sculă și eși afară. Aci îl întâlni o vecină : «In dom se ceștește pentru potolirea valurilor», strigă ea, dar fugi repede, așa de tare o înspăimântase înfățișarea lui. Cecco se duse la țarm, desfăcu o luntre și plecă dealungul canalului celui mic până la Riva degli Schiavoni. Aci, unde vederea era liberă, se uită în spre Lido ; furtuna se potolise, numai un vânt înecăcios sufla încet și câteva valuri abia se mișcau, nu era de înțeles ca pe astfel de vreme să se fi înecat copiii lui.

Bătrânul se întoarse, își legă barca și o luă peste piazzetă spre Sf. Marcu. Aci mulțime de oameni se rugau în-genunchiați. Ingenuchia și Cecco ; se gândise de câte ori în-genunchiasse aici cu copiii lui, de câte ori se rugase cu ei în domul acesta splendid, pe care l'au ridicat venețienii în cinstea sf. Marcu ; ei nu se întorceau niciodată din țări străine, fără să-i aducă daruri. Și pe când bătrânul zicea Tatăl nostru, se gândea el dacă nu cumva sfântul ridicase furtuna așa din senin, ca să se răsbune pe fii lui, sau dacă nu, de ce nu i-a scăpat. Se ruga, dar gândurile nu-i eșiau din minte.

În sfârșit se sculă, se îndreptă și amenință chiar cu pumnul spre mormântul sfântului din altar. Pe când se întorcea să plece, se apropie dascălul de el și-i întinse caseta cea mare și aurită cu care strângea bani și ceru și dela el.

Cecco se trase speriat înapoi, ca și cum diavolul ar fi voit să-l încerce ; să strice el un ban pentru Sf. Marcu ?

Credea sfântul în adevăr că o să i-l smulgă ? Deodată însă

duse mâna în buzunar, scoase o zechină și o aruncă așa de tare în casetă, încât se auzi sgomotul resunând sub bolta bisericii. Oamenii se uitară mirați împrejur și văzură cu groază chipul desfigurat al lui Cecco, par'că-l urmăreau diavolii.

Când eși din biserică, Cecco simți o mare ușurare. În pridvor îl întâmpinară doi dascăli, care trecuse în fuga pe lângă el. «Crește înspăimântător», zise unul. «Ce?» întrebă Cecco. «Apa din criptă» răspunse omul și o luă la fugă. Stând pe treptele scării, Cecco putu să vadă băltoace mici de apă, care se adunaseră pe piață. Dete fuga la luntre și-l apucă mirarea văzând cât crescuse apa; cerul și apa erau deopotrivă de cenușii, dar totuși Cecco nu putea crede că e furtună. Se urcă în luntre și așteptă. Invelișul uniform de nori, care ascundea cerul începu să se spargă; nori mari furtunoși și negrii se topiau în ploaie și grindină deasupra orașului.

Bărcile împedicate de vânt să alunece în voie, o luau în altă parte troznind; de pe piața Sf. Marcu se ridicau, bătând înfricoșați din aripi, sutele de porumbei și-și căutau adăpost prin colțurile acoperișului bisericii. Gondolele smulse de vânt erau svârlite pe țărm, aproape să se spargă; stăpânii lor veniau în fugă ca să le puie în hangare sau să le târască în canalele mai mici. Pe corăbiile cele mari, cari erau în port, toți mate-loții lucrau la pompe și pe canalul Grande venia o întreagă flotilă de pescari, să se puie la adăpost, până nu crește furtuna și mai mult. Cecco râdea văzând pescarii aplecați deasupra cârmelor silindu-se din toate puterile, ca și cum ar fi cu puțință să scape cineva dela moarte. Era doar un vântuleț, venețianii puteau să-și vânză în tihnă sepiile și crabii! Spre seară i-se păru chiar că că ar fi frumos la larg, pe briza asta bună. Și pe țărm tot mereu bătea vântul; coșurile se prăbușiau, învelișurile caselor erau desfăcute, plouau olanele, podoa-bele arcadelor dela ferestrele logiilor deschise, ușile și ferestrele, totul era spart.

Cecco își trăsese barca sub bolta unui pod, dar nu se duse acasă, mai bine voia să stea deștept; nici acum nu vrea să înțeleagă că era așa de îngrozitoare vremea, căci prin câte nu trecuse el în tinerețea lui! «Furtună», murmură el, «asta e furtună?»

Când se făcu noapte, apa crescui și vântul bătea așa de puternic că se sguduia Venetia din temelii. Dogele și nobilii Sfatului se duseră la miezul nopții în Dom, ca să se roage

pentru oraș. Înaintea lor mergeau purtătorii de facle. Vântul bătea flacăra și arse haina cea bogată a dogelui.

Cecco nu-și închipuia să fi văzut vre-o dată ceva mai uimitor; chiar dogele merge să se roage numai pe o adiere așa de neînsemnată! Ce-or să facă oamenii atunci, când s'o deslăntui furtuna în toată regula?

(Va urma)

DORINȚA

Ileana Mărgărint.

Stăpânea odată de mult, de mult, peste o țară bogată și întinsă, un împărat puternic. Și avea împăratul, pentru mângâierea bătrânețelor lui, un băetan frumos de părea rupt din soare — îl și chema Soare. — Raze de aur luciu erau pletele lui bălane, ochii două flori de cicoare, trupul tras ca prin inel. Nespus de mult îl iubea împăratul, nu era dorință pe care să nu i-o fi împlinit și nu era scumpete din lume pe care să nu i-o fi adus-o, crezând că-l face fericit. Când surâdea băeatul se lumina chipul posomorât al bătrânului, iar când se întrista de cine știe ce nimicuri odorul, se făcea foc împăratul. Ca într'un vis neînchipuit de dulce crescuse Soare. Prieteni, câți dorea, slujitori nenumărați, cele mai frumoase haine, arme mândre, împodobite cu nestimate ce străluceau ca ziua, armăsari repezi ca săgeata, palate pline de odoare și de bogății minunate. Ziua și noaptea, numai în plimbări și petreceri o ducea prințul, dorința lui era poruncă și de cuvântul lui nu era om să nu asculte. Ajunsese tânărul să nu mai dorească nimic.

Ce mai putea dori?

Se și gândea câte odată, dar zadarnic se trudea, ce dorință mai putea încolți în sufletul lui? Avea de toate, era iubit, era ascultat. De la o vreme începu să-l chinuiască gândul, că ce ar mai putea el dori. Nu-i mai plăcea nimic, prietenii lui petreceau acum singuri, slujitorii nici nu îndrăzneau să-i vorbească de teamă că nu-i intră în voe, împăratul se posomorâse de tot, iar sfatul țării lămurea în fel de fel de chipuri întristarea tânărului prinț.

Ceru un lucru, ceru două, veniră vrăjitori și babe iscusite și din pământ, din iarbă verde cu farmece, cu descânțece îi împliniră dorința. Dar, nici acelea nu erau ceea ce-i dorea sufletul.

Nu se înțelegea Soare, și nu-și înțelegea dorul care neîncetat îl tot mâna, să rătăcească singuratic pe malurile lacului, să asculte freacă-tul frunzelor, cântecul vântului în trestie, șoaptele izvoarelor. Dar orice floare ar fi cules i-se părea urâtă, orice cântec ar fi ascultat i-se părea strein și rece. Unii spuneau că-i îndrăgostit, alții că i-ar fi venit dor de ducă, cei mai mulți, că ar voi să fie el împărat a tot puternic.

«Soare, dragul meu»—îi spuse împăratul amărât «poate că dorești să te sui pe tronul strămoșesc și vrei să împărățești în locul meu! Iată, eu sunt bătrân și obosit, chiar mâne să te alegem de împărat.» Băatul dădu din cap și îngândurat, tot ca mai nainte luă calea codrului.

Când intră sub bolta întunecată a stejarilor parcă i se luă o greutate de pe inimă. Aici surâdea toată firea, doinea toată frunza, toată floarea. Vântul trecea lin ca o mângâiere, iar apele izvoarelor șopteau în taină. Infloritul Cireșar era împărat prin codrii și prin luncile aromite.

Ajunse Soare la marginea unui lac înstelat cu nuferi de omăt strălucitor, limpede ca lacrima. Luna se înălța liniștită în mijlocul puzderii de stele aurii. Pe deasupra undelor adormite, razele ei țesuseră un văl scânteitor. O privighetoare își suspină dorul dulce, nespus de pătrunzător se înălța cântecul. Pe aripa lui vântul nopții îl luă și-l răspândi prin luncă și prin crâng, ca să se bucure și altă lume de glasul minunat.

Soare desprinsе luntrea de la mal și o porni încet pe apă, se gândea și multe îi se perindau pe dinaintea ochilor, iar dorința de un necunoscut se aprindea tot mai vie.

În loc de o privighetoare cântau două acum, — tot mai dulce. — tot mai aprins tremură în nopte glasul lor limpede și duios. Și se trezi Soare doinind de dor, de când nu mai cântase! Dar în aceeași clipă se lămurii și dorința din sufletul lui — să nu mai fie singur. Să aibă un tovarăș drag, bun și blând, care să-l însoțească pretutindeni, să-l iubească, să fie nedespărțit de el.

Două privighetori s'au întâlnit în codru și și-au cântat visul împreună în lume, să-și găsească și el tovarăș să-și trăiască visul

În zori, nerăbdător se înfățișă dinaintea împăratului.

«Tată, știu ce doresc, — Vreau să plec în lume să-mi găsesc o soție, așa cum mi-am închipuit-o aseară, bună și blândă și darnică fată, cum nu e alta pe pământ. Să aibă un suflet îngeresc, să împărtășesc cu ea toate bucuriile și toate plăcerile, care așa mi s'ar părea și mai frumoase». — «Bine te-ai gândit fătu' meu»—îi răspunse bătrânul domnitor» și eu în tinerețe avut-am pe maică-ta, biata împărăteasă, tovarăș neprețuit.

«Alege-ți de soție pe cine te-o îndemna inima. Pe cea mai bună și pe cea mai miloasă fată de împărat!» Porniră, trimiși de Soare, crainici, soli în lumea întreagă să-i găsească pe cea mai bună și cea mai miloasă crăiasă sau fată de împărat. Și fie-căruia dintre ei, îi dădu în inel vrăjit de însăși zâna zânelor, nașa prințului.

Inelul vrăjit avea darul de arăta îndată dacă într'adevăr era bună sau rea femeia care îl punea în deget.

Se întuneau rubinele inelului, dacă mâna aceea nu știa ce-i mângâierea și darnicia, iar de străluceau nestimatele puteai fi sigur că nimeni n'o întrecea pe copilă în blândețe și bunătate.

Ca puii de potârniche se răspândiră trimișii prin toate țările. Înșuși fiul de împărat plecă să-și caute soție așa cum dorea — odor neprețuit.

El luă pe rând toate împărățiile și puse inelul în degetul tuturor

crăeselor și tuturor domnițelor, zădarnic, pietrele fermecate nu voiau de loc să strălucească. S'a hotărât — își spuse Soare, — femei într'adevăr bună și îndurătoare față de durerile altora nu mai e în lume. Din zi în zi se întristă tot mai rău, nu-i mai intra nimeni în voe, ajunsese de-l ocolea toată lumea — iar de la crainici nici o veste bună. — Prea se obișnuise prințul să-i se îndeplinească toate dorințele. Și acum, singura lui dorință, care i se părea lui mai de preț, care zi și noapte nu-i dă răgaz, dorința aceea nu-i se împlinea cu nici un chip.

În vremea asta, se vorbea mult de dărnicia nemaipomenită a unor fete de împărat. Auzi și Soare de bunătatea lor. «Ca ele, numai găsești femei în lume, de ai căuta cât ai căuta» — așa îi spuneau toți. Nu era om din țara lor, care să le cunoască și să nu le laude!

Se grăbi Soare să ajungă la palatul lor, dar în van încercară inelul, pietrele nu se luminau. Atunci, înfuriat, feciorul de împărat îl azvârli cât colo, «e o înșelătorie,» — gândi el — «și zâna zânelor vrea să-și rădă de mine.» Plecă mânios — întră în codru; unde, ca de obicei, era pace și liniște, căci florile și frunzele nu se învrăjesc niciodată.

Se așeză lângă un izvor și multă vreme ascultă murmurul necontenit al apei zglobii. Din când în când răsună viers de pasăre, foșnet de foi uscate, tălângi prin depărtare.

Cum, în toată lumea asta nu se găsea nici o domniță, nici o crăiasă, nici o copilă cu suflet curat, care să fie într'adevăr dărnice și milostive din toată inima?

Îl trezi din gândurile astea niște pași ușori. Grăbită, trecu pe lângă el o copilă sveltă, cu flori la cap, cu cosița întunecată, ca umbrele nopții. Frumoasa se opri lângă riuleț, se plecă și scoase apă într'un ulcior și tot atât de grăbită o porni înapoi. Feciorul de împărat o urmă și decum o zărise îi plăcuse nespus de mult, copila atât de drăguță și cu ochii negri ca murele — negrii strălucitori.

Mai ales îi plăcuse înfățișarea blândă și privirea drăgăstoasă a fetei. Merse o bucată de vreme cu ea și nu-i fu greu să intre în vorbă cu dânsa.

O chema Florica și păștea oile satului. Fată săracă și orfană n'avea nici un sprijin pe lume și viața și-o câștiga muncind. Pe tatăl ei, din pricina unei uri vechi, îl omorâse un dușman al lor; de întristare se prăpădi în curând și maică sa.

Din bordeiul ei o alungaseră, de abia găsea adăpost pe ici pe colea. «Cine a fost nemilosul cela care te-a alungat săracă și fără nici un sprijin pe drumuri» — strigă Soare — «spune-mi, și chiar acum trebuie să îndrepte tot răul ce ți-l-a făcut.»

«O! nu vorbi așa» îl potoli cu glas blând și dulce copila, — «e atât de nenorocit bietul Radu, vrășmașul tatei. Chiar lui îi duc apă în ulciorul ăsta. Mai adineaori torceam, păzindu-mi oițele, când deodată îl văd pe Radu, dușmanul nostru, zbucnind d'intr'un desis și repezindu-se furios în spre mine îmi strigă: «Am jurat să nu rămâe nici unul din neamul vostru pe pământ». Nu m'am putut mișca de spaimă, dar în gând prinsei a mă ruga lui Dumnezeu, lăsându-mă în paza lui. Când, deodată — ce văd pe Radu, în fuga lui, că se împiedică d'un trunchiu răsturnat și cade cu fruntea pe niște pietre ascuțite. A rămas nemiș-

cat. Crezui că e mort, m'am apropiat binișor de el. Bietul om, abia mai răsufla. L'am culcat pe niște fân și l'am stropit cu puțină apă. Ce rană adâncă are săracul!» Și atâta milă și atâta compătimire vorbea din glasul copilei! Soare o privea uimit. Curând, ajunseră la locul unde era Radu, nemișcat, cu ochii închiși, ca mort. Florica îngenunche încețișor lângă el, își rupse năframa, spălă și legă rănila vrășmașului ei și îi dădu să bea apă din urcior. Din ce în ce îi se părea lui Soare mai frumoasă și mai plăcută țărăncuța, un mijlocel de să-l cuprinzi în mâni, dinții ca mărgăritarele, o guriță ca un boboc de trandafir, și atâta bunătate în privire, și atâta dulceață în glas!

Fără să vrea se gândi la viersul privighetoarii din codru. Și-i păru rău, că aruncase inelul fermecat!

«Ar străluci oare pietrele în degetul ei?» — «Da, Soare, da, ar străluci» se auzi atunci un glas.

Se întoarse și lângă el stătea zâna zânelor, care-l privea zâmbind. «Inelul nu era înșelătorie» — îi spuse ea.

«El își făcea datoria, nici una din fetele de împărat și din crăiesele mândre și bogate nu erau vrednice să-l poarte; nici una nu era într-adevăr bună și miloasă cum căutai tu. De ochii lumii și ca să fie laudate împărțiau ele atâta bănet. Dar binele nu se face numai dând fără nici o socoteală, și apoi mai trebuie să dai cu tot sufletul și din toată inima. Iată alt inel, e urât și negru, dă-l Floricăi!»

Soare privi inelul, un inel de fier rugit, cu o piatră tulbure, dar cum îl puse copila în deget inelul se făcu de cel mai luciu aur și mii de raze strălucițoare aruncau nestimatele.

«Florica e ceea ce cauți și ce dorești tu, Soare. Ea binele îl face din toată inima, fără să aștepte răsplată și fără să se gândească la laudă. Din toată sărăcia ei, ea dă mai mult decât fetele de împărat și decât domnițele învrăcate în strae de matase și fireturi. Sufletul ei e curat, ca unda râulețului ce curge numai printre florile și ierburile câmpiei; în el ura și răutatea nu găsește locaș.»

Sub un nor trandafiriu zâna se pierdu în văzduh, apoi se risipi și norul. Miros de flori plutea pretutindeni. Dintr'un tufiș apropiat zbucni un glas de privighetoare, puțin și alt cântec îi răspunse. Cele două pasări cântară multă vreme, înfiorând codrul, florile, întreaga luncă și inimile celor doi îndrăgostiți.

Florica, ajunsă împărăteasă bogată și frumoasă. Iar la nuntă mai că nu jucă și împăratul de mare bucurie.

TOAMNĂ!..

E'n amurg. Prin căldura, aproape dispărută, cată să răsbată adierea răcoroasă și plăcută a nopții senine de toamnă. Luna își arată discul său argintiu prin desișul îngălbenit al pomilor.

Se ntunecă treptat, treptat și cu cele din urmă raze de lumină ale zilei, liniștea învăluitoare și tristă a nopții crește mereu. Cărduri, cărduri de cocoare, trec ca niște dungi negre prin albastrul cerului înstelat și prin

tipătu lor slab și jalnic, aduc tristețea, peste veselia lunilor de primăvară și vară.

S'au dus—și cu ele au dispărut și lumea de plăceri, s'a stins și veselia naturii fermecate, până atunci, de cântecele voioase și ciripitul plăcut al păsărilor, cari ne părăsesc, ducând cu ele amintiri, înlocuite acum prin vâjiitul ascuțit și rece al vântului de toamnă.

Din frunzișul verde și vesel nu se mai vede pe ramură decât foaia ruginită și căzătoare, ce s'așterne pe cărări.

Ceru cel vesel, de odinioară, îmbracă haina plumburie a norului întunecos și plânge.... strop cu strop, veselia trecutului.

Pământul va suferi mult. Va suspina, amintindu-și zilele pline de farmec, de armonie și veselie; de natura veselă, de desisurile verzi și răcoroase; de murmurul și apa limpede a izvorului; de verdeța și parfumul câmpului înflorit.

S'au dus....

Și pustiu și jale'n crâng
Pe cărări departe....
Un oftat pe sus... și'n zări
Vaere de moarte!...

Gh. Brănescu.

Ce știe să povestească lâna unei oițe ?

Urmare

A venit apoi o fetiță oacheșe, slabă și tot tușă mereu sărmăna; ne-a luat cât a putut cu brațul și ne-a dus *la tors*. Punea cât putea pe o furcă cu roată și iute — iute a făcut din noi scule de lână frumoase, mai frumoase mult de cât ale stăpânii noastre. Ne-a dus apoi în magazin și o altă fată — asta era bălaie, grăsună și toată ziua rîdea — ne-a așezat în niște rafturi și ne-a închis cu geamuri.

Să-ți mai spun câte am văzut, cât timp am stat acolo, le știi și tu, căci eram împreună. Ce de lume s'a perindat prin prăvălia aceea! Ce de lucrătoare sărace veneau să-și ia plata Sâmbătă seara, ce de alte nenorocite ca noi veneau să fie vândute aci, ca să facă din ele iar sculuri. Pe cele oacheșe le înegreau și mai mult cu niște apă urâtă, fiartă, ziceau că le vopsesc — și apoi făceau din ele tricouri, ciorapi, jambiere, mănuși și câte alte împletituri frumoase.

Am stat noi multă vreme acolo în rafturi, când într-o bună zi aud pe stăpânul nostru de acuma că a primit o comandă și trebuie să expedieze câteva sute de sculuri albe. Nu prea înțelegeam eu ce vrea să zică, dar când am auzit de sculuri albe mi-am pierdut cumpătul și am căzut din raft de-alungul păretelui.

Comanda s'a espediat și eu rămăsesem acolo unde am stat vreme multă. Odată aud pe stăpân că trebuie să facă *calagrafia* și să încheie bilanțul. Numai decât tot ce era în rafturi fu scos și toți numărau, care mai de care. Supraveghiând lucrul, stăpânul meu dă cu ochii de mine și după ce face câteva observații, că nu-i bine să fie negligent cine e

plătit să lucreze într'un magazin, mă trăneste de masă ca să mă scuture și mă pune la un loc cu celelalte sculuri.

A mai trecut o bucată de vreme și am fost și eu trimeasă într'o comandă. Pe tine nu te mai văzusem de când am căzut de pe raft, fiind că tu ai fost în comanda dintâiu.

Când am ajuns la noul meu stăpân, nici n'am apucat bine să mă desmetecesc de drum, căci mersesem cu vaporul și cu trenul și apoi cu o căruță, că deodată ne-au luat lucrătorii pe sus, ne-au dus la vopșitorie și de aci la țesătorie și în câteva zile nu mă mai cunoșteam: eram acum o stofă ca orice stofă de lână.

Doamne, repede mai umblau oamenii pe aici, numai de cât ne-a împachetat în lăzi, ne-a urcat în camioane, apoi în tren și iar la drum. După câte zile am ajuns la o gară mare și frumoasă; ne-a luat niște hamali într'un camion și ne-a dus la un magazin de manufactură.

Iar am fost așezată într'un raft frumos la un loc cu alte tovarășe și am stat vreme lungă acolo, fără ca să mă ceară cineva.

Câtă lume s'a mai perindat și pe aici! Doamne elegante, fete dela croitorie, femei mai sărace, unele sărace de tot.

Într'o zi veni o femeie îmbrăcată modest, dar foarte curat, ținând de mână o fetiță. Eră stăpâna mea de acum cu fata ei. Cum puse ochii pe mine, ceru negustorului să mă dea jos, să-i taie atâția metri și plecă cu mine acasă, după ce mă înveli într'o hârtie.

Ce mulțumită era femeia că mă avea, dar și eu eram mulțumită că intrasem pe mâni bune. M'a croit frumos și a făcut o rochie pentru ea și pentru fetiță și nu lăsa să se piardă din mine nici un peticel. Prin câte case boierești m'a purtat, de câte ori m'a pus, când mergea la biserică, mă rog eram cea mai bună dintre toate rochiile ei și mă păstra în garderob, mă peria frumos, de câte ori se desbrăca și avea grijă să nu mă păteze cu ceva. M'a ținut ea de bună mai bine de un an, dar dela o vreme a început a se vedea urzeala pe la coate și atunci m'a luat la purtare. Mă duceam și la bucătărie, o vedeam cum mătura prin casă, dereteca toate și cosea la mașină rochi și rufărie, că tare harnică și săracă femeie era.

Dar dela o vreme nici așa nu putea să mă mai poarte, căci mă rosesem de tot. Atunci m'a desfăcut din toate cusăturile, m'a tăiat fâșioare lungi și subțiri, le-a înădit una de alta și a făcut un ghem mare din toate petecele noi și vechi pe care le avea. Ne-a trimis apoi cu totul la o femeie; aceasta ne-a țesut și așa am ajuns cum mă vezi. De pe spatetele oiții, preș pentru picioarele stăpânelor mele».

«Multe ai mai pățit și D-ta, draga mea, în viața D-tale și după căteșpui recunosc că suntem rude și te-am urmărit pas cu pas în povestirea D-tale. Mi-aduc aminte de toate câte le-am pățit împreună, până atunci când m'a trimis ca scul de lână la o fabrică de postav.»

— «Dar D-ta ce ai mai pățit de când ne-am despărțit? Grozav aș vrea să știu dacă și D-ta ai avut de îndurat așa multe ca mine».

— «O, cam tot așa. Și pe mine m'a țesut, m'a văpsit, m'a trimis într'o prăvălie și multă vreme am stat în raft. Ar fi vrut multă lume să mă cumpere, dar negustorul cerea bani prea mulți.

În sfârșit veni o doamnă bogată, mă cumpără și mă aduse la stă-

pâna D-tale. A făcut din mine o rochie frumoasă și eu am rămas. Culoarea mea a plăcut și fetiții, care ar vrea să facă păpușii uu paltonaș. Cum vezi ne-am despărțit pentru o bucată de vreme, dar iar ne găsim împreună. Tu însă ai avut de îndurat mai multe ca mine și nu știu ce o să te mai faci când s'o rupe preșul.

Sărmana mea surioară! Poate că te vor arunca pe vr'un morman de gunoiu, poate că te va culege cineva să te ducă la fabrica de hârtie... cine știe?

Așa e soarta noastră să servim omului la toată trebuința, de cum ne ia de pe spînarea oilor și până nu mai rămâne nimic din noi.

— «Dar crezi d-ta, verișoară, că numai așa îi putem servi? Nu ai văzut pe câte tovarășe de ale noastre le-a vândut ciobanul și nedespărțite de oiță? Câți mei nu s'au tăiat la Paște și crezi că pieile erau asvârlite? O, nu; au fost duse la tăbăcar, după ce mai înainte presărate cu sare fuseseră uscate bine la soare. De acolo le-a luat jocarul, le-a curățat frumos, le-a croit și a făcut din ele căciuli, pieptare, cojoace, manșoane; ba cu unele a îmblănit hăinarul și paltoane. Un boier de la țară a cerut la jocar să-i facă o pătură mare pentru învelit picioarele în timpul iernei și câte alte lucruri nu se fac din pielea de oaie, fie că-i lasă părul, fie că i-l curăță.

Marioara ascultase cu gura căscată la cele ce vorbise petecul de postav cu fășia din preșul de zdrențe. Amețise biata fată și nu mai știa ce să creadă, atâtea lucruri noi aflate. Rămase așa cu foarfecele în mână uitându-se țintă la petecul de postav roșu.

Când cocoana Leanca se întoarse din oraș, o găsi acolo jos pe covor. A trebuit ca mama să-i explice și să-i povestească toate prin câte trece o lână de oaie, pentru ca fata să înțeleagă bine cele ce auzise dela petice.

Multă vreme după aceea, ea se gândea mereu câtă lume trebuie să lucreze ca să facă bucățița de stofă, pe care ea o tăia cu atâta ușurință, ca să facă rochiță păpușii.

Povestirile unui om, care a călătorit în India.

— Urmare —

Mihmadorul zâmbi batjocoritor și zise: «Nici o rază de lumină nu pătrunde înăuntru!» și plecă. După ce acesta dispăru. Giaffar îmi în tinse o cheie. «E dela ușa apartamentului sahibului,» zise el «să încui?»

Consimții. El se strecură până la ușe, o încuiă binișor pe dinafară, scoase cheia din broască și întinzându-mi-o: «Asvârle-o în Gange, zise el, s'o înghită vr'un aligator!»

Detei fuga în odaia mea și-mi făcui legăturica cât putui de mică, o detei lui Giaffar, care plecă cu ea. Când bătu 12 era din nou în odaie la mine. În casă era o liniște ca de mormânt, pe stradă de asemenea; nu se auzia de cât plescăitul valurilor Gangelui, izbindu-se de pânțele vaselor ancorate. Ținându-mi ghețele în mână, mă furișai dealungul gan-

gurilor în urma indianului, ai cărui pași erau ușori, ca de umbră; părea că plutește deasupra pietrelor. Ajunserăm la poartă nebăgați în seamă. Auziam cum mi se bătea inima. El luă pachetul meu dintr'un coș ce era acolo. Deschise ușa, fără să facă sgomot. Afară văzui culisul. Ii dete pachetul. Imi pusei ghetetele, detei un bacșiș gras lui Giaffar și n-dată hotelul rămase în urmă-mi, ascuns de umbra nopții.

La un colț de stradă zărirăm o umbră neagră. Culisul scoase un mic țipăt șuerător, la care primi acelaș răspuns și după o clipă, Rowley îmi strângea mâna cu putere. Culisul luă și pachetul lui și fără să scoatem un cuvânt, deterăm fuga la port.

Îndată ieșirăm din umbra caselor, care în această parte a orașului sunt mai singuratece; dar pomii ce mărgineau bulevardul, care ducea la port, ne ocrotiră cu umbra lor. În sfârșit, după un marș repede de vre-o două mile engleze, zărirăm umbra neagră a unei corăbii ce era ancorată în fluviu. După ce culisul își luă plata, o donie ne luă în primire și ne duse pe bordul corăbiei, plină de pelerinii ce mergeau spre Hurdwar.

Pilotul ne primi prietenește, ne arătă saltelele destinate nouă, sub un fel de ascunzătoare, împinse apoi niște baloturi de marfă în fața deschizăturii și mișcarea corăbiei, precum și cântecul minunat de monoton al pelerinilor ne spuse că corabia și-a reluat drumul, în bătaia vântului favorabil, ce-i umfla pânzele. Pe noi însă ne cuprinse un somn adânc, întremător, după ce mai întâiu îi împărtășii lui Rowley pe scurt cele ce crezui de cuviință, în ceea ce privea sentimentele exprimate de căpitan, și după ce mă recomandai, pe mine și pe Rowley, Domnului în rugăciunea mea.

A doua zi de dimineată, comandantul corăbiei — un indian cu înfățișare de om dibaciu și experimentat, intră în ascunzătorea noastră ca să ne aducă dejunul, ce consta din smochine, tamarine și alte fructe proaspete. Ne liniști cu totul în privința discuției pelerinilor, spunându-ne rîzând, că a stărnit mila lor pentru noi, povestindu-le — încă înainte de a veni noi pe punte, un basm aventuros, ca și cum noi am fi urmărit și siliți să fugim. Puteam fi siguri că nici unul nu ne va trăda. Deși aceste cuvinte ne liniștiră într-o câtva, eram totuși de parte de a nu duce nici o grije, ba chiar ea crescua mai mult spre seară. Când corabia ancoră lângă un sat și toți pelerinii se dederă jos, spre a-și face rugăciunea într-o pagodă din apropiere, acolo pe țărmul Gangelui și spre a face baie în apa lui sfințită, un mijloc răcoritor, la care însă prevederea ne sfătuia să renunțăm.

De abia eșiseră pelerinii din pagodă și sfârșiseră cu mulțimea de ceremonii ce însoțesc spălarea lor în fluviu și se pregăteau să aprindă focul pe țărm, spre a-și găti cina lor frugală, ce constă din orez fiert în apă sărată, când apără primarul satului și anunță pe căpitan că primise ordin să inspecteze orice corabie, ce va ancora, de oare ce fugiseră doi inși din echipagiul unei corăbii de comerț și că trebuia să-i prindă, de oarece și răsplata era mare de tot.

Pilotul îl asigură cu multe vorbe că pe bord nu mai era nici un suflet, afară de matrozi; de altminteri și pelerinii puteau s'o spuie; totuși nu se opune, dacă el vrea să inspecteze corabia și donia lui stă la țărm.

gata să-l ducă la corabie. Indianul își îndeplini în adevăr datoria, venind pe bord, însă șiretul și îndemânatecul comandant știu să întoarcă în așa fel lucrurile, că el nici nu observă măcar ascunzătoarea noastră. Se întoarse iarăși pe țărm și nouă ni se rieică o piatră grea de pe inimă. De abia acum matrozii indieni deteră baloturile ceva mai la o parte, ca să eşim din colțul dela strâmt de ne înăbuşiam și să ne mai trăcorim în aerul curat al nopții.

Acelaș lucru se repetă și a doua seară și în cele următoare, în toate locurile unde ancorarăm. Totdeauna comandantul reuși să scape din greaua situație în care se găsea, mulțumită țeșăturii lui de minciuni. Aceste cercetări ne făcură să înțelegem oare cum ceea ce neașteaptă în orașul Benares, unde poliția engleză trebuia fărăndoială să descopere urma noastră și să ne predea căpitanului Ball.

Starea în care ne găsim ne dedea mult de gândit. Chiar Rowley, a cărei înțelepciune știa totdeauna să găsească mijlocul să iasă din încurcătură în momente de grea cumpănă, deveni tăcut și căzu la gânduri.

Cerurăm în sfârșit sfatul comandantului.

«Sahib», zise el lui Rowley, «nu vă sfătuesc să mergeți la Benares. Acolo dați peste tunicile roșii (cum zic indienii englezilor, pe cari nu-i iubesc) și veți fi predați prigonitorilor d-voastră, care după cum se pare ar da nu știu cât să vă aibă iar în mână. Eu v'aș sfătui așa: rămâneți în satul unde vom ancora azi; primarul de acolo mi-e prieten. Pentru un bașchi bun, o să vă găzduiască vre-o patru săptămâni. Atunci mă întorc eu cu donia din Benares și vă voi mai ține ascunși încă vre-o câțva timp în căsuța mea singuratică, până trece orice pericol; căci îndată ce căpitanul d-voastră pleacă — ceea ce trebuie să facă, de vreme ce musonul a început să sufle — atunci nici un câne nu vă mai latră și vă puteți întoarce fără grije la Calcutta. Nu sunteți cei dintâi pe cari i-am ajutat în felul acesta», încheie el cu un surâs șiret.

Ne sfătuirăm împreună, dar neputând găsi un alt mijloc de scăpare, primirăm propunerea lui.

După ce socotirăm cât durează călătoria la Benares și ne deterăm samă, că știrea despre fuga noastră ajunsese cu mult mai înainte decât vom ajunge noi, văzurăm că mijlocul ales era ceea ce aveam mai bun de făcut.

După o zi grozav de călduroasă, când eram aproape să murim de sete și de înăbușală în ascunzătoarea noastră, soarele se coborî în fine după pădurea bătrână, ce acoperise țărmul Gangelui toată ziua.

Cerul era galben ca șofranul. Nici un nour nu mai plutea deasupra-i. Vântul adia mai răcoritor deasupra apelor încrețite ale Gangelui, pe lângă țărmul căruia înflorea lotosul minunat de frumos dar și crocodilii stăteau lungiți, cu gurile largi, căscate de li se vedeau dinții, pe bancurile de nisip și abia la apropierea corăbiei se afundară în apă.

Respirarăm mai liberi. Speranța că vom scăpa de urmăritori ne umplea de bucurie. În sfârșit, deasupra vârfulor măslinilor ce înconjurau satul, se zăriră înălțându-se cele patru turnuri ale unei pagode a zeului Mahadeo. Se repetă aceeași scenă din fiecare seară, cu deosebire că comandantul nostru dete fuga la primarul satului, a cărui casă se află în mijlocul celei mai frumoase plantații de oréz, bumbac, indigo și tres-

tie de zahăr. Zăbovi mult. Noaptea se întinsese peste apă și peste țarm; acolo se desfășură privirilor noastre tabloul pitoresc al pelerinilor ce-și pregăteau cina sub corturi; mulți din ei se scăldau încă în fluviu, unii îngenunchiați îndeplineau rugăciunile religiei lor, alții se întindeau pe covoare și pe saltele spre a se da odihnei, pe care trebuiau s'o întreprună în revărsatul zorilor, ca să plece mai departe.

În sfârșit se întoarse comandantul.

Începu prin a ne arăta pericolele la care se expunea prietenul său, greutățile ce-i pricinuia ascunderea noastră și grija ce va trebui să aibă să nu afle brahminul (preotul indian din pagodă).

Toate fură spuse pe'ndelete și se vedea cât de colo că nu avea alt scop, decât să ne facă să urcăm cât mai mult prețul serviciului ce ne făcea prietenul său.

Rowley îl întrerupse supărat. «Ți-am plătit călătoria până la Benares și acolo mergem, fie ce-o fi!» zise el cu tărie și se îndreptă spre ascunzătoare.

Băgai de samă că, comandantul nu se aștepta la acest răspuns categoric și că rămase uimit. Intoarse iute vorba, zicând: «Sahib, repede te superi! Și de ce? Lucrul s'a făcut, și cred că nu trebuie să vă plângeți în ceea ce privește plata.»

«Bine, atunci plătește-ne ceea ce ți-am dat mai mult, de vreme ce nu mergem la Benares!» zise Rowley.

Aceste cuvinte îl puseră în încurcătură. Cu un potop de cuvinte, căuta să ne încredințeze că cumpărase provizii și pentru noi, că nu putuse întrebuința pentru mărfuri spațiul unde ne ascunsesem noi; scurt, se întoarse și se suci ca un șarpe și ne lăsă să observăm că folosul n'ar fi de partea noastră, în caz când am fi descoperiți. Spuse că nu avea de gând să ne trădeze și ne promise să ne ia de geaba pe donia lui, la Calcutta, când s'o întoarce din Benares, cu condiție ca noi singuri să purtăm de grije pe provizii.

Rowley, căruia prea puțin îi păsa de banii plătiți mai mult și care nici nu se gândise serios să-i ceară înapoi, se învoi cu el și la miezul nopții, când totul dormea în liniște adâncă, când chiar sub corturile pelerinilor amuțiseră și ultimele murmure de rugăciune, plecarăm la țarm și mergând în urma comandantului, ajunserăm în sat; acolo ne duse în casa celui ce se oferise să ne găzduiască.

Era o clădire spațioasă, cu un etaj și cu o grădină, înconjurată de un zid înalt.

În dosul casei, acoperit aproape pe de-antregul de zid, se întindea o prispă cu parmalâc, ce dedea în grădină. Doi smochini întindeau ramurile lor lungi și mlădioase deasupra acestei prispe, căreia de obicei i-se zice verandă și o acopereau cu frunzele lor mari și dese atât de bine, încât nici razele celui mai arzător soare de amiazi nu puteau pătrunde printre ele. Sub acest balcon, sau în această verandă, care ținea cât tot latul casei, se deschideau ferestrele odăiței noastre, de care ținea o bucătărie tot atât de mică și despărțită de corpul casei.

(Va urma)

Aurelia V. Cochinescu

PROBLEME DE DESLEGAT

I. Cât se cuvine fiecărei persoane din suma de 260 lei, dacă prima ie de trei ori mai mult ca a doua.

D. D. Tomescu.

II. De câte ori și la ce oră fixă se întâlnesc cele două limbi ale unui ceasornic începând dela ora 12 din zi până la 12 din noapte?

C. Venescu.

Deslegările în N-rul 15.

DESLEGĂRI.

Problema I (dela pag. 167). Răspuns: În 3 ani.

Problema II (dela pag. 167). lățala vaporului 17.3 km. pe oră, a apei 2.5 km. pe oră.

Problema III. a) Infanteria face drumul în 25 ore, artileria în $12\frac{1}{2}$, cavaleria în 10, iar automobilul în $1\frac{1}{4}$ ore.

b) Infanteria a făcut 5 km., artileria 10 km., cavaleria $12\frac{1}{2}$ km. în momentul când a ajuns automobilul la țintă.

Aritmogriful I (pag. 168) Turci. Ramadan. Anglia. Istm. Allo. Nectar.—Traian—România.

Aritmogriful II (pag. 168). Pomârla. Lingura. Albania. Islanda. Nistrul. Elveția. Șevioți. Tesalia. Iberică.—Plăinești.

Au deslegat bine:

Problema I. On. D. Ioachim Munteanu-protopop-*Agnita*. Ioan Aprihăneanu, Livia Teclu și D. D. Tomescu din *București*. Caterina Piersiceanu și Gh. Ghica din *Botoșani*. Mircea Velculescu, Toader C. Ioan și Al. N. Gheocalescu din *Câmpulung*. Romeo Penescu *Vișina*. Nastase Popa *Maltezi*. Corneliu Popescu *Târnavele*. Const. Venescu.

Problema II. Protop. Ioachim Munteanu. A. N. Gheocalescu. Romeo Penescu și Corneliu Popescu.

Problema III. Protopop Ioachim Munteanu. Ioan Aprihăneanu. Al. N. Gheocalescu. Gh. Cărbuneanu-București. Corneliu Popescu. Nastase Popa. Aurora I. Scurtu, Eugenia I. Scurtu, Traian I. Scurtu și D. D. Tomescu din București. Toader C. Ioan.

Aritmogriful I și II Prot. I. Munteanu. Corneliu Popescu. Ioan Aprihăneanu Al. N. Gheocalescu. Toader C. Ioan. Romeo Popescu. Mitică Panaitescu-*Urlați*, Nicolae Rădulescu-*Albești*. Dra Maria Rădulescu-*Tomșeni-Cioceni*. Mircea Velculescu. Liviu Teclu. Delaslon. Victor și Valeriu Ștefănescu-*Băneasa-Vlașca*. Aurora I. Scurtu, Eugenia I. Scurtu, Traian I. Scurtu, Gh. Cărbuneanu-București. Ștefan Grigorescu.

Aritmogriful I. G. I. Dumitrescu și Ioan I. Dumitrescu *Dumitrești-R. Sărat*. Nastase Popa-*Maltezi*. Const. Venescu.

Aritmogriful II. Iulian Constantinescu. Eugen Lucasievici-*Urleasca*. Cartea pentru aritmogriful I a câștigat-o Valeriu Ionescu-*Băneasa*.

Revista AMICUL TINERIMEI începe de la 1 Aprilie a. c. al șaptelea an al existenței sale.

Tot ce privește abonamentele, corespondența, articolele, deslegările etc. se vor adresa „Redacției Amicului Tinerimei, București Strada Romană No. 12.

Abonamentul pe un an este de lei 5, (sau coroane 5). Numărul costă 20 de bani.

Abonamentele se plătesc înainte.

Direcțiunea AMICULUI TINERIMEI roagă pe toți iubitorii de bună îndrumare a tineretului nostru școlar, cari doresc a colabora să ne trimeată articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară și pe înțelesul tuturor.

Manuscrisele trimise spre publicare, să se scrie pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, ca de vr'o două degete. Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori, ci sub bandă, scriindu-se pe lângă adresă cuvântul «*manuscris*». Ele costă în lăuntru țării Românești 5 bani de fie-care 50 grame, iar din celelalte țări locuite de Români precum și din Streinătate câte 10 bani 50 grame. Dacă pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «*recomandare*» se plătește deosebit 25 bani, de ori unde.

La Redacția AMICULUI TINERIMEI se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV cu Lei 4 ; anii V și VI cu Lei 5.

Tinerilor ! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult !

Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului.

PAPUȘA

Primul Atelier românesc de păpuși și jucării naționale

Adresa: BUCUREȘTI — STR. ROMANĂ No. 12

În aceeași casă cu Redacția «AMICULUI TINERIMEI»

Pentru voi, dragi copii, fete și băieți, a deschis o prietina a tinerimii, un atelier de păpușele foarte dragălașe și de felurite jucării precum și o clinică pentru ele.

Se găsesc aci păpuși mari și mici, armata română, ciobănași, oi, căței, cocoși și alte animale, cu prețuri mici.

TIPOGRAFIA ȘI LEGATORIA

G. ILIESCU

Telefon 28/49 — STR. POPA SAYU No. 3 — (La Sosea)

(CASELE PROPRII)

Efectuează lucrări de Tipografie și Legatorie cu prețuri reduse.

ANUL Tinerimii

Director I. MOISIL

Numărul 20 bani

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

EDUCATION I. MORRIS

REVISTA PENTRU TINERIMEA ȘCOLARA

*** CULTURA ***

MORALA, IUBIRE DE NEAM, ȘTIINȚA,

*** MUNCA ***

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA

D-lui I. MOISIL.— București

ABONAMENTUL ANUAL :

In România Lei 5

Afară de România . . . Coroane 5

Pățania virtuților în lume

Zice, că trăia odată o femeie tare bună și cu minte, care se chiama *Înțelepciunea*. Ea avea meseria de-a aduna de pe drumuri copiii săraci și părăsiți, spre a-i cresce și îngriji cum se cade, ca apoi, când vor fi mari, să fie și ei de vre-o ispravă în lume, lucrând cu toții spre binele și înaintarea omenirii. Acești copii erau *virtuțile*.

Au stat ele multă vreme la buna și îngrijitoarea lor mamă. Intr'o zi însă, ca din senin, le vine în minte, să părăsească pe mama lor și să umble de capu lor prin lume, zicând, că acum sunt destul de mari și de cu minte, și se vor putea ele povățui și singure. Ele voiau adică să trăiască libere. Astfel o părăsiră și plecară cu toatele prin lumea cea mare.

Ajungând ele în cel mai de aproape sat, le eși în cale o femeie bătrână și săracă cu un copil în brațe, care le ceru ceva de pomană. *Generositatea*, sau dărnicia, care tocmai ducea sacul cu bani și cu alte bunătăți voi să dea bătrânei o sumă însemnată de bani. Tocmai băgă mâna în sac, ca să scoată suma ce voia să o dea, când *Păstrarea* îi zise în cuvinte scurte: «Stai, soro dragă, pentru o cerșetoare e de ajuns o pomană mai mică. Nu fi mână spartă, că pe urmă n'ai de unde mai da». Acum se arată *Prudența*, sau chibzuința și zise: «A da orbește, fie mult, fie puțin, nu e lucru cu minte, Trebuie să cercetăm mai întâi

dacă e vrednic cineva de ajutor, sau nu; dacă nu e vrednic atunci să nu-i dăm nimic». Astfel după sfatul Prudenței biata bătrână nu primi nimic, deși *Mila* stăruia din răputeri ca să-i dea ceva.

Apoi virtuțile plecară mai departe și ajunseră la alt sat. Aci dădură de un tată supărat, care-și bătea copilul din cine știe ce cauză.

Bietul copil plângea și țipa, ca din gura șarpelui, de-țiera mai mare mila de el. De odată ese dintre surori *Blândețea*, se duse la părintele supărat și cu vorbe blânde îl rugă sa-l ierte și să nu-l mai bată atâta pentru un lucru de nimic. Abia isprăvi *Blândețea* vorba, și iacă se arătă *Asprimea* și zice, că bine-i face, lasă să-l bată, că cine cruță nu-iaua, nu vrea binele copilului, pentru că bătaia e din rai și copilul nepedepsit rămâne nepricopsit. Celelalte virtuți tăcură. Numai Prudența îndrăzni a zice: Că ce-i prea mult, nu-i sănătos, că toate trebuiesc făcute cu măsură și la vremea lor și că băiatul a căpătat cât a meritat. Părintele însă îmbărbătat de vorbele *Asprimei*, îi mai trase bietului băiat vre-o câte-va peste spate, apoi îl lăsă bocindu-se ca vai de el.

De aci plecară mai departe și într-o răspântie se întâlnesc cu un călăreț, care-și mâna calul cu un biciu lung. Dar cum mergea el, dând cu biciul când în dreapta când în stânga, din nebăgare de seamă atinse cu sfârscul capul *Dreptăței* și a *Milei*. Dreptatea supărată foc pentru aceasta faptă necuvincioasă, zise să oprească călărețul și să-l pedepsească aspru. *Mila* însă, cum e ea miloasă, zise, să nu-i facă nimic, de oare-ce el n'a făcut-o cu voia lui, ci din greșeală, din nebăgare de seamă, și că astfel ar trebui iertat. Prudența însă mai isteată zise: Nu vă mai necăjiți atâta, pentru nimic; să ne pară bine, că putem merge libere în drumul nostru, hai să plecăm! Astfel plecară la drum mai departe, lăsând pe călăreț în pace.

În chipul acesta, la ori-ce întâmplare nu se puteau înțelege unele cu altele. De aceea una dintre ele zise într-o zi către celelalte surori, că ar fi cu mult mai bine, dacă s'ar despărți. Sfatul plăcu la toate. Astfel se despărțiră însă cu învoiala, ca după un an și o zi iar să se întâlnească la un loc hotărât, spre a-și povesti fie-care pățaniile, și după aceea să ia alte hotărâri noi pentru fericirea oamenilor. Cum au zis, așa au și făcut. Fie-care virtute plecă singură prin lume, care încotro văzu cu ochii. Ce au isprăvit, vom vedea îndată. După un an și o zi iarăși se întâlniră la locul hotărât și începură a spune fie-care unde a fost, ce a făcut și ce a pățit.

Întâi Generositatea deschise vorba zicând: «Eu am petrecut anul întreg la casa unui boier mare, care trecea de cel mai bogat în ținutul acela. El murise nu tocmai de mult și văduva boierului ceru sfatul meu, pe care-i l'am dat cu plăcere, și pe care l'a ascultat întru toate. Ori cine venia la casa văduvei era omenit cu tot felul de bunătăți și nimeni nu eșia cu mâna goală. Oamenii, cari trăiau pe moșia văduvei, la sfatul Generosității, nu aveau să mai plătească arendă. Afară de aceasta toți se înbuibau în tot felul de bunătăți, ce le primeau dela darnica lor stăpână. Astfel toți se bucurau și se veseleau, că aveau tot ce le trebuie. Însă iute se întoarse roata. Curând bucuria lor s'a schimbat în întristare și suferință, pentru-că începură cu toții a trăi prea boierește și a nu mai lucra nimic. Plugul înțelenea pe coastă, iară țărani

petreceau vremea în trândavie și în petreceri de tot felul.

«Curând scăpătă și generoasa văduvă și pe urmă n'a mai avut de unde să le dea locuitorilor de pe moșia ei, atâta cât erau obicinuiți. Ba în urmă n'avea să le mai dea chiar nimica. Văzând ei aceasta se apucară și dădură foc caselor boierești și pustii rău totul, de-ți părea, că n'au mai fost case și averi boierești, de când e lumea. Norocire; însă că văduva încă înainte de a scăpăta făcuse o casă pentru săraci și lipșiți de tot felul, unde căpătau cele de lipsă. Se retrase și ea în casa aceea, ca să-și petreacă acolo restul vieții în sărăcie, chin și suferință».

«Eu o părăsii», spune generositătea mai departe, «dându-i mângăere drept plată pentru tot ce a făcut dânsa în liniștea cugetului ei și în știrea lui Dumnezeu».

După ce sfârși Generositătea, vine la rând Dreptatea și-și spuse pățania sa astfel: «Eu m'am căpătuit în casa unui judecător tânăr, pe care îl sfătuia și îl țineam de scurt, ca să nu mă părăsească nici odată în lucrările sale. Tot-d'auna îl sfătuia să lucreze drept, să judece fără părtinire. Cum am zis, așa a făcut. Apucatu-sa omul meu și a căutat toate legile prăfuite și necitite de nimeni din cancelarie, dintre câți fuseseră ca judecători înainte de el. Le-a citit și rescitit și tot-d'auna a judecat după cum îi porunca legea, fără a părtini pe unul sau pe altul. Eu eram prea mulțumită cu purtarea lui, însă cu atât mai puțin erau mulțumiți cei-ce aveau de a face cu el. Făcătorilor de rele le era dușman neînpăcat, iar pentru tâlhari mari făcuse anume niște furci, ca să-i spânzure, când îi va prinde. Dar ce să vezi la urma urmelor! Oamenii blestemați și atinși de dreptatea judecătorului, se apucară într-o noapte, dărâmară cancelaria judecătorului a-seră toate legile și documentele de preț, ear pe dânsul însuși îl prinseră și-l spânzură chiar de furcile făcute de el».

După aceasta își spuseră pe rând și celelalte virtuți pățaniile lor, dar nici una n'a putut povesti ceva mulțumitor, ceva îmbucurător. Nici una nu făcuse vr'o ispravă de Doamne ajută. *Mun'a* zise, că ea s'a așezat în casa unui țaran sărac lipit și ziua noaptea l'a obicinuit la lucru, până ce l'a făcut om cu stare și cu vază între oameni. Dar ce să vezi și cu acesta: de ce avea mai mult, de ce se făcea mai leneș și mai neascultător și astfel iar a ajuns la sapă de lemn.

Păstrarea zise: «Eu mi-am ales de locuință coliba unei văduve sărace. Aci pe tors și pe țesut am făcut-o de și-a adunat mulți bani. Văzându-se cu bani îi vine poftă să se mărite. Bani adunați cu mult ne-
caz îi da pe haine scumpe. mergea la baluri și petreceri, îmbrăcată ca o prințesă, cu gândul că doar o va lua cineva».

Blândețea spuse, că ea a umblat împreună cu *Mila* prin țară, dar n'au aflat nicăieri găzduire, pentru-că oamenii le țineau de niște proaste, ce n'ar fi bune de nimic în lume.

Ei, acum ce e de făcut, ziseră ele supărate. După multă sfătuire luară hotărârea: Veniți să mergem iar la buna noastră îngrijitoare: la *Înțelepciunea*. Ea ne va ierta și ne va primi, dacă o vom ruga frumos. Cum ziseră, așa făcură. Merseră iar la Înțelepciune, care le primi cu duioșie de mamă, le iartă și de atunci împreună cu dânsa lucrează pentru binele și fericirea oamenilor, și cine nu le primește pe toate în casa sa, nu-i umblă bine numai cu câte una.

I. Dariu.

Inelul pescarului

— (F i n e) —

Valurile loviau neîncetat ţărmul. Atunci i-se păru lui Cecco că se ridică uu monstru din apă, se agaţă cu ghiarele de stâlpii podului şi stă acolo. Tresări, îl apucă groaza, căci i se păru că aude aproape de el răsuflarea furioasă a acestei arătări. Furtuna i-se păru acuma, noaptea, cu mult mai îngrozitoare; credea că aude voci în aer. Nori negri veniau mânaţi de vânt şi lui i-se părea un convoi de sclavi negri, cari se năpustiau asupra lui şi deodată auzi desluşit, răsunând înfiorător, deasupra capului său strigătul: «In curând o să se sfârşească cu Veneţia, acuma vin diavolii, fraţii noştri, şi nimicesc oraşul». «Dar nu o să-i lase Sf. Marcu» — răspunse el strigând. «Sf. Marcu e fără putere, e rănit la frunte de un veneţian, nu mai poate ajuta pe nimeni», răspunse vocea cealaltă. Cecco auzi şi înţelese totul, căzu nemişcat în genunchi şi se rugă sfântului să-l ierte. Dacă ar fi adevărat ceea ce spusese diavolii! Frumoasa regină a insulelor gata pe ducă? Să fie Veneţia înghiţită de mare? Apa să se ridice deasupra femeilor ei cu părul de aur, deasupra palatelor ei frumoase şi a domurilor strălucitoare, pentru că un veneţian s'a încumetat să batjocorească pe Sf. Marcu?

Când se crăpă de ziua, clopotele sunau la biserica Sf. Marcu. Preoţii hotărâseră să facă o procesiune şi poarta cea mare era deschisă. Întâi era dusă crucea, după aceea veneau purtătorii de facile, la urmă venea praporul Sf. Marcu şi sfânta cuminecătură. Dar furtuna nu se mai potolia; ba ceva mai mult, părea că n'are altceva mai bun de făcut, de cât să se joace cu toate astea. Trânti la pământ pe purtătorii de facile, stânse lumânările şi svârli oranistul, care era deasupra sfintei cuminecături, tocmai pe acoperişul palatului dogilor. Cu mare greutate scăpară praporul Sf. Marcu; leul înaripat era târât în toate părţile.

Cecco vedea toate acestea; se asvârli plângând la pământ, lângă barca lui. Toată ziua stătu acolo; mereu stropit de apă şi câte odată gata a fi târât de valuri. Se rugă neîncetat, simţea că soarta întregului oraş atârână de rugăciunea lui.

Nu erau mulţi oameni pe afară, dar tot veniau unii jeluindu-se până la ţărm. Toţi vorbeau de pagubele nemăsurate, pe care le făcuse furtuna. Casele erau acoperite de apă, copii se înecaseră, bătrâni şi bolnavi muriseră sub dărâmaturile caselor prăbuşite.

Cecco se ruga: «Poate fi pedepsită, aşa de mult, vina unui pescar de rând, Sfinte Marcu? Săşi piardă sfântul puterea prin voia lui? O. Doamne, trimite nenorocirea pe capul meu, nu sunt vrednic de mai mult; dar tot oraşul! Doamne, îndură-te şi nu pedepsi tot oraşul! Copii mei, şi ce mi pasă de ei, când e vorba de Veneţia; fie-care din pietrele Veneţiei face câte un flăcău în floare».

Încet, încet veni şi a doua noapte şi rugăciunea lui Cecco suna tot mereu la porţile cerului. «Trimite leul tău, Sfinte Marcu ca să mă omoare; fac cu draga inimă tot ce vei vrei, ca să-m! ispăşesc vina». Auzi voci în aer, i-se păru că vede năluci. Părea că diavolii ţipau şi

se trântiau, i-se părea că aude și resuflarea monstrului, care se ținea de stâlpu podului, dar îi era tot una, plângea și era dăsnădăduit de soarta Veneției.

Atunci par'că auzi deasupra lui bății puternice de aripi, ceva se mișca încoace și încolo. Era leul Sf. Marcu? Il văzu și nu-l văzu. Acum i-se păru că îl aude sărind jos. Ca o pisică se furișă spre el. De bună seamă era leul, îl căuta pe el; bine, dacă prin asta Veneția era mântuită, atunci el primea cu fericire răzbunarea Sf. Marcu. Acum leul se apropiase de tot, bătea cu tărie din aripipi și ochii mari și focosi păreau ca două crăpături arzinde, așa de mult îi închisese. Bătrânul Cecco era cât p'aci să dea fuga sub bolta podului, dar se îmbărbătă și stătu locului. Deodată apăru în fața lui un om înalt, care-ți însufla respect. «Bună seara, Cecco», îi zise el, «pregătește-ți barca și du-mă până la San Giorgio maggiore». «Da, Domnule, cu plăcere» strigă bătrânul pescar. Par'că se trezia dintr'un vis Cecco; leul dispăruse, tot așa și monstrul cel fioros și povara cea grea, ce-l apăsa de când se înăsprise cu sfântul. Cecco nu-și putea aduce aminte, să fi văzut vreodată pe acest străin, dar acesta părea că-l cunoaște. În ceea ce privea trecerea lui San Giorgio, nu se gândi o clipă măcar că s'ar putea face. «Abia se poate mișca barca din loc» — își zise el. Însă nu îndrăsni să-și spue gândul de față cu străinul. Acesta ședea așa de liniștit în barcă, ca și cum ar fi mers la Lido într-o frumoasă seară de vară. Era o plimbare grozavă. Valurile loviau neconținut mica barcă, aci era ridicată pe creasta unui val, aci era asvârlită în afunzime. Spuma valurilor, care se luptau ca niște armăsari în spume, udă de tot pe Cecco, totuși eși cu bine din nevoie. «Ași vrea numai să știu, pentru cine îmi pui eu viața și barca», se gândia el; «cine știe, dacă mă poate plăti, nu pare a fi nobil, căci nu-i îmbrăcat mai bine decât mine». Si totuși, se simțea par'că impus de o putere nevăzută să facă tot ce ar fi dorit străinul.

Când ajunseră în sfârșit, acesta se coborî. Să lase și el barca și să plece de acolo? Dar nu, i-se părea că nu-i cu puțință să părăsească pe străin. Il văzu ducându-se de-a lungul insulei în spre biserică. Îndată se întoarse cu un cavaler, îmbrăcat cu toată armura. «Du-ne la San Nicolo, spre Lido», strigă el lui Cecco.

Acum că era trei în barcă, îi era greu bătrânului, nu mai știa cum să scape. Dar din fericire ajunseră la Lido și amândoi călători se coborâră. Intrară la San Nicolo și eșiră însoțiți de un bătrân episcop. Era îmbrăcat în odăjdii, purta în mână cârja și pe cap mitra. «Acum du-ne în largul mării», porunci pescarului cel d'ântăiu străin. Cecco tresări. Să meargă acolo unde se înecaseră copii lui!? Nu se gândia la furia furtunei din largul mării, se gândia numai ce înfiorător era să meargă la mormântul copiilor lui. Totuși se supuse poruncii, dar îi era ca și cum ar fi dat mai mult decât viața pentru străini. Ajunseră la stăvilarul de la Lido, și marea largă biciuită de furtună era în fața lor. Cum îi bătea inima lui Cecco! În valurile astea zăceau băieții lui; se uita țință deasupra apei, ca și cum ar fi zărit trupurile lor, dar își stăpâni durerea și merse înainte.

Deodată cei trei străini se ridicară în picioare. O corabie mare, cu

pântece puternice, cu pânze ușoare, ale căror vârfuri se ridicau spre cer ca niște flăcări, părea că vine în goană în spre ei. Dar ori cât ar fi părut de puternică, semănă a fi o nălucă de ceață ușoară. Cecco crezu că era condusă de diavoli, părea că aude țipetele lor, și apoi iarăși parcă un întuneric acoperi totul, și țipetele erau urletele furtunei. Dar corabia apăru iar fugind înspre barcă, spre a o scufunda. Cecco închise ochii plin de spaimă.

Dar trebuie că străinii înlăturaseră lovitura, căci barca nu suferi nimic. Când Cecco îndrăzni să deschidă ochii, văzu corabia departe la larg, ca și cum ar fi fugind și i-se păru că aude vzete răsunând în depărtare. Bătrânul vru să plece, tremurând, de acolo, dar se simțea așa de ostenit că abia se putea mișca, însă tot pericolul părea că încetase deodată, furtuna se potoli și valurile începură a se liniști.

«Acum du-ne înapoi la Veneția,» porunci străinul, care se urcase mai întâiu în barcă. Ajunși la Lido, se coborâ episcopul și în San Giorgio părăsi și cavalerul barca, pe când cel dântâiu merse până la Rialto. Aci se coborâ și el și zise bătrânului Cecco: «Cum s'o face ziuă, du-te la doge și povestește-i tot ce ai văzut noaptea asta. Spune-i că sfinții: Sf. Marcu, San Giorgio, și San Nicolo s'au luptat noaptea asta cu puterile întunericului pentru Veneția și a scăpat-o». «Da, stăpâne», răspunse bătrânul pescar, «am să povestesc totul, dar o să mă creadă dogele?» Atunci străinul îi dete un inel împodobit cu o piatră prețioasă. «Arată dogelui scula asta, atunci are să știe cine te trimite, el cunoaște inelul meu.» Cecco îl luă și-l duse plin de venerație la buze, bănuia că era chiar Sf. Marcu cel ce stătea în fața lui. «Să mai spui dogelui», continuă dogele, «că-i trimit inelul drept zălog, că și de acum înainte voi apăra Veneția. Chiar când cel din urmă doge va părăsi palatul; chiar când stăpânirea Veneției peste insule și mări se va stinge și nici un doge nu va mai duce bucentaurul în largul Adriei, la sărbătoarea încoronării, Veneția n'are să piară. Veneția are să fie un oraș, care, frumos, strălucitor, admirat și cântat, va avea dealungul veacurilor farmec neîntrecut pentru oameni. Spune toate astea dogelui și roagă-l, în numele meu, să aibă grijă de tine, ca să nu ai de suferit la bătrânețe». Cu aceste vorbe dispăru sfântul și în acelaș moment soarele se ridică din valuri, aurind cu razele lui palatele și bisericile. Dimineata cea strălucitoare chema afară în libertate pe locuitori cari respirau iar liniștiți, căci Veneția era iar regina mândră, îmbrăcată în purpură, tronând deasupra albastrelor valuri ale Adriei, plutind într-o nouă strălucire și fiind iar, pentru totdeauna, în paza și apărarea Sf. Marcu.

Aurelia Cochinescu.

Pietate față de părinți

«Să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta, ca să trăiești, mult și bine pe pământ». Cel ce uită nenumăratele binefaceri ce le primește de la părinții săi, trebuie să fie un ne-

mernic și nerecunoscător, pentru că părinții sunt urzitorii vieții lui, razămul tinereții lui, prietenii cei mai buni și mai credincioși în nevoile și necazurile cari le întâmpină în vârsta bărbătească. Părinții împărtășesc bucuriile noastre, ne înlătură jumătate din necazurile și grijile noastre și sufer bucuos osteneală și mizerie, ca să ne prinuiască bucurie și să ne facă fericiți. Cine nu' i iubește păcătuiește împotriva legilor firei, și cine nu ascultă de ei, se împotrivește poruncilor lui Dumnezeu.

«Voiți să o știți aceasta?» zise marele rabbi Elezer școlarilor săi, când l'au întrebat, că până unde are să meargă pietatea și recunoștința copiilor față de părinți. «Dacă voiți să știți, luați exemplul de la Damah, fiul Nethinei. Mama lui din nefericire, nu era în toate mințile și îl bătea de multe ori, chiar în fața prietenilor lui. Cu toate astea, fiind ascultători n'a zis o vorbă urâtă împotriva ei. Răspunsul lui era : «bine, bine, mamă».

Odată se pierduse o piatră prețioasă, care împodobeia haina unui preot de rang înalt. Preoții știau că fiul Nethinei are o astfel de piatră. Se duseră la el și' i îmbiară un preț mare. El era mulțumit cu suma făgăduită și trecu în odaia d'alături, să aducă piatra. Cum văzu însă, că tatăl său doarme, se oprește pe pragul odăii, în care era piatra. Fără să trezească pe tatăl său, se întoarce la preoți și le spune, că n'are ce face, trebuie să lase câștigul din mână, pentru că tatăl său doarme. Lucru era grabnic. Preoții credeau că el vorbește numai ca să scoată mai multe parale de la ei, și îi făgăduiră o sumă și mai mare.

«Nu se poate», răspunse evlaviosul tânăr, «nici pe o clipă n'aș strica odihna tatălui meu, de mi-ați da toate comorile lumii.

Preoții au așteptat până s'a trezit tatăl și apoi Damah le aduse piatra

Preoții i-au numărat suma făgăduită a doua oară. Damah n'a primit-o zicând :

«Mulțumirea mea de a'mi fi făcut datoria, nu vreau să o speculez pentru câștig. Dați'mi ce mi-ați făgăduit întâia dată și sunt mulțumit».

Preoții i-au plătit atâta și l'au binecuvântat.

Damah era păgân și trăia în Ascalon. Dacă un păgân a

făcut astfel, cum trebuie să ne purtăm noi, cari avem să ne îndreptăm faptele după învățăturile sfinte ale Mântuitorului lumii ?

(Dintr'o colecție)

Moșul

Din viața de școală

Societatea de lectură *Speranța* a elevilor institutului pedagogic (Școala normală) din Blaj în ședința sa de la 18 Sept. de sub conducerea d-lui profesor Ștefan Pop și-a ales comitetul alegându-se președinte: Ionel Șt. Pop din anul IV; Vicepreședinte: Vasile Gaja, an. IV; Secretar: Ioan Peiea, an. IV; Notar: Alex. Bratu, an. IV; Casier: Aurel Lucaciu, an. II; Bibliotecar: George Cergizanu, an. IV; Vicebibliotecar: George Tilinca, an. III; arhivar: I. Fufezanu, an IV; Vicearhivar: George Termure, an. III.

Membrii în comisia literară: Ioan Negrea an. IV; Ioan Iftene, an. IV; Nicolae Fătu, an. IV; Octavian Petreanu, an. III; Andrei Boeriu, an. III; Liciniu Simu, an. II; Achim Mărgărie, an II; Ilie Ursu an. I.

Convenire colegială. Un obicei frumos este ca elevii, cari au urmat și terminat împreună o școală, după un timp oarecare să se întâlnească și să-și reamintească timpul petrecut împreună în anii copilăriei și a tinereții.

Potrivit acestui obicei s'au întrunit la 9 Septembrie a. c. absolvenții liceului din Blaj, din anul 1885, va să zică după un timp de 25 ani. Din cei 43 absolvenți, s'au întrunit 14. În dimineața acelei zile s'a serbat mai întâi slujba bisericească în catedrala mitropolitană, de 5 preoți și 1 diacon, în amintirea profesorilor și a colegilor morți (11 din cei 43, apoi s'au prezentat I. P. S. Mitropolitului, în urmă directorului și profesorilor liceului, rămași în viață. La ora unu au luat masa împreună la seminarul teologic, la ora 3 s'au fotografiat în grădina din Veza, unde au aranjat o petrecere prietenească, ca la maiial. Cu această ocazie au adunat o sumă de 110 coroane pentru ridicarea unei cruci fostului lor profesor diriginte de clasa VIII. Despărțindu-se plini de bucurie și-au dat întâlnire peste cinci ani.

Povestirile unui om, care a călătorit în India.

— Urmare —

Deși veranda era grosolan lucrată, totuși răcoarea ce ținea era un bun de mare preț în această țară, unde arșița apăsătoare te istovește. Și mai ales, mica noastră locuință era o ascunzătoare sigură, cum abia am fi putut găsi alta, chiar dacă am fi stat să căutăm.

Ne învoisem cu gazda noastră ca să ne ofere locuință și ascunzătoare, iar noi aveam să îngrijim de hrană, căci prepararea mâncărilor

europenești i-ar fi spurcat, de vreme ce ei aparțineau unei caste superioare. Acest lucru ne convenia de minune, căci nimic nu era mai chinuitor decât plictiseala la care ne condamna starea noastră. E drept că grădina ne procura oarecare distracție, dar ziua era lungă și apoi nici nu era cuminte să mergem acolo. — Gazdele noastre erau doi bătrâni fără copii, cari ne ofereau cu amabilitate toate serviciile permise de ciudata religie a acestui popor. Ne instalarăm deci gospodărește și reușirăm, atât cât era cu putință, să petrecem timpul plăcut și — pentru că aveam Noul Testament printre lucrurile mele — chiar ne-a folosit sufletește. Seara și dimineața ne făceam rugăciunea și timpul liber îl ocupam cu cititul și cu povestiri din viața noastră. Așa trecură cele patru săptămâni hotărâte de comandantul doniei. Gazda noastră ne spuse — spre liniștea noastră desăvârșită — că cercetările contra noastră încetaseră cu totul.

În sfârșit, într-o seară sosi mult așteptatul comandant cu doi matrozi, pe cari îi angajase pentru vâslit pe donia lui. Aduse din Benares niște lucruri pe cari i le cumpărai, adică o minunată pușcă cu două țevi, o pungă de alicie și o cutie cu praf, foarte frumos lucrate, produs europenesc. El zicea că le cumpăraseră, dar prețul prea mic față de valoarea lor spunea altfel. În tot cazul erau de mare folos pentru siguranța noastră în timpul călătoriei. Afară de asta și el era destul de destoinic în mânăuirea armelor, lucru ce ni-l probă doborând dintr-o singură lovitură — spre marea spaimă a gazdei noastre — o pasăre ce stetea pe buchetul din vârful unui palmier. Eu mărturisesc că nu ași fi putut-o nimeri, deși nu eram prost țințas și deși câștigasem oarecare premii, în alte timpuri, pentru dibăcia mea.

Chiar a doua zi de dimineață părăsirăm satul, plecând cu donia marinarului nostru, peste care era întinsă o pânză ca să ne ție umbră. Pentru că acum mergeam în direcția curentului și deci mai repede, trăgeam la țarm dela 9 de dimineață până seara la 5 ori unde găseam vre-o pădure umbroasă să ne odihnim sau unde vre-o giultrie ne oferea adăpost.

Aceste giultrii în mareparte sunt niște clădiri stinghere, ai căror patru pereți goi sunt acoperiți de un coperiș. De nimeni locuite, ele oferă un adăpost călătorului, pentru care acesta binecuvintează pe cel ce le-a făcut. Sunt cam în felul caravanseraiurilor din celelalte părți ale Asiei, din Persia, Arabia și mai ales din Turcia asiatică, unde se găsesc ridicate, la anumite depărtări, în drumul caravelor, adică pe acele drumuri unde merg întovărășiți mai mulți călători, alcătuind ceea ce se chiamă o caravană, care nu găsesc alt adăpost de cât cortul ce-l poartă în spate, cât ține pustiul de mare. Giultriile sunt ceva mai mici de cât caravanseraiurile. De regulă sunt zidite de particulari în urma vre-unui legământ sau din dragoste de oameni și ori cât de simplă ar fi alcătuirea lor, corespund scopului binevoitor al celui ce le-a zidit și orânduit. Dacă nu găsiam nici o giultrie și dacă nu aveam norocul să dăm peste vre-o pădure deasă, ne serveam de pânza, ce era întinsă deasupra doniei, făcând un cort, care ne apăra și de roua din timpul nopții și de fiarele sălbatice, de care ne mai apăram aprinzând focuri în jurul cortului. Auziam de multe ori răgetele tigrlui; nu arare ori hiene și rețe se furișau în jurul lagărului

nostru, sau trupe de șacali flămânzi îl înconjurau urlând. Aceștia au obiceiul să se ție de urmele leului și tigrlui, spre a se ospăta cu ceea ce lasă stăpânitorul acestor păduri, după ce și-a potolit foamea cu vre-un bivol.

Era prima după amiază, când ne odihneam la marginea unei păduri. Găsisem nuci de cocos, pisange, smochine, tamarine și o mulțime de fructe scumpe, de care nici nu se bucură decât animalele pădurei. De luni de zile nu mai gustăsem carne și stomacul nostru de european ar fi dorit astfel de hrană, obicinuită. Imi luai pușca pe umăr și mă afundai în pădure, unde trăiesc mulțime de găini și porumbei sălbatici și păuni cu vocea urâtă ademenesc pe vânător. Nu intrasem încă bine în desiș, când o minune de pom îmi atrase toată atenția, uimindu-mă cu înfățișarea lui. Era un bananian sau banan—cum i se mai zice—un pom care te face să vezi în toată splendoarea înțelepciunea ziditorului, bunătatea și iubirea Lui față de creaturile Sale, tocmai în aceste ținuturi dogoritoare.

Nu are fructe răcoritoare și sățioase, totuși e mai de preț de cât cel mai de preț pom, prin umbra și adăpostul ce dă. Până atunci nu mai văzusem, sau cel puțin nu mai privisem cu luare aminte un astfel de pom. Acum îl aveam în față-mi și ocupa atâta loc, cât ar fi ajuns pentru un sătuleț, așa cum nu rare ori se întemeiază, pe sub crengile lui, în interiorul Indiei; îl aveam acum în fața ochilor și un ah! de admirație scăpă de pe buzele mele.

Un trunchiu principal străvechiu, spintecat, de p'arcă ar fi crescut la un loc și s'ar fi împletit șapte, opt trunchiuri, de o grosime cum nu mai văzusem alt arbore al fel, forma centrul acestei minunate clădiri de frunze și se ridica în aer până la o înălțime uriașă, deși nu tocmai drept ca lumânarea, cum e trunchiul mândrului palmier, care se ridică fără ramuri până la o înălțime amețitoare și poartă tocmai sus de tot fructele și coroana lui de frunze.

Cam la o înălțime de 12 până la 15 picioare, pomul trimite în toate părțile, până la mare depărtare, crengile sale drepte ca brațele balanței. Ele s'ar încovoia însă la pământ, din pricina rămurelor și a frunzelor, dacă atotputernicia lui Dumnezeu nu le-ar fi dat un fel de proptea, așa cum nu se mai găsește la nici un alt copac din lume. Adică din crengile cele drepte ca brațele unei balanțe cresc rădăcini aeriene, care se îndreaptă vertical spre pământ și tind să'l ajungă. Cum l'a atins ele se înfig în pământ și se împuternicesc. Cu o iuteală, care nu se vede decât în ținuturile calde, din fiecare firisor de rădăcină crește cu timpul un trunchiu puternic și gros, care nu numai că poate susține astfel creanga, ba încă'i dă sucuri hrănitoare și puteri de viață nouă, pe lângă sucii ce'i trimete trunchiul principal. La o oarecare depărtare de această rădăcină aeriană, prefăcută în tulpină, iese iar un alt firisor de rădăcină și în decurs de câțiva ani se prefacă în trunchiu sprijinitor și hrănitor. Prin aceste tulpini noi primesc crengile puteri noi de viață, se întind în toate direcțiile, cresc și se împletesc ținându-se mereu la aceeași înălțime cu celelalte crengi crescute din trunchiul principal, care sunt purtate și susținute în același fel de rădăcinile aeriene crescute pe ele.

Astfel acest arbore minunat se prezintă ochilor ca o clădire sprijinită pe colonade stinghere, pe al căror capiteliu, crengile bananului, par a fi așezate și împletite artistic și totuși, natura lui e să crească așa și nu altfel și deasupra omului, ce păsește prin aceste săli de propilee verzi, se întinde cel mai des acoperiș de frunze, prin care nu poate pătrunde, nici o rază de soare și ploaia de abea-și poate face drum. Dar ceea ce este mai uimitor, e că deasupra tavanului orizontal de frunze, ce se razimă pe sutele sale de colonade, pomul trimete de jur împrejur un al doilea cerc de frunze, care au aceeași direcțiune, dar care nu se întind până la așa mare distanță ca cele dintâi, de jos. Acestea trimit și ele—dela înălțimea însemnată unde se găsesc—rădăcini aeriene, care străbat prin coperișul de frunze al primelor crengi și caută pământul ca și rădăcinile aeriene ale acestora și devin tulpini sprijini-toare; ele formează de asemenea un al doilea etaj al casei celei verzi. Ba încă, uriașul, în fața căruia ședeam uimit, avea un al treilea etaj, la fel cu cele două dintâi. Pentru că aceste tulpini și tulpinițe, crescute din rădăcini aeriene, nu poartă frunze, nici ramuri, arborul avea mai mult înfățișarea unei minuni de arhitectură artistică. Rămă-sei uimit îndelungă vreme; fără voie îmi împreunai apoi mâinile și rostii cucernic: «Stăpâne, ce multe și mari sunt lucrurile Tale; pe toate le-ai orânduit cu înțelepciune; și pământul e plin de bunătățile Tale! Numele Tău fie în veci lăudat!»

Cu greu mă despărții de pomul acesta; mai târziu am văzut mulți la fel, ba chiar eu însu-mi am avut unul, tot așa de uriaș, în fața casei mele. În sfârșit, plecai să caut vre-o friptură pentru cină. Mă afundai mai mult în pădure, unde părea că picior de om nu-și mai lăsase urma în glie. Nu făcui o sută de pași și zării pe crângile uscate ale unui pom stând câteva păunițe, iar în fața lor păunul își rotea coada-i splendidă. Glonțul meu doborâ pasărea mare și grasă; dar păunițele abia părăură mirate, nici măcar nu se speriară. Se uitau la păunul ce bătea din aripi și rămaseră la locul lor și abia după ce mai căzu una din ele doborâtă la pământ zburară celelalte.

Tocmai voiam să ridic prada și să mă întorc iar la cort, pe țărmul stâncos al Gangelui, când de odată, din trestiiile mocirlei, ce se găsea la câțiva pași, răsună un urlet, cum nu mai auzisem altul la fel; în acelaș timp, apărură dintre trestii niște trupuri groaznice, negre și feroase și mai întâiu distinsei niște capete îngrozitoare și niște ochi ce pareau a vărsa foc.

Pasările îmi picară din mână; genunchi îmi tremurau și simții tot sângele din trup năvălindu-mi la inimă. Eram să mor de spaimă.

Și ce era ceea ce mă umpluse de groaza morței, așa cum nu mi se mai întâmplase nici odată? O turmă de bivoli sălbateci, cari se culcaseră în mocirlă, spre a se apăra de arșiță și căutau să fugă mai departe, speriați de sgomotul celor două împușcături ale mele. Trebuia să mulțumesc lui D-zeu—și o și făcui—că această turmă de animale sălbatice nu zăriră pricina sperieturei lor, pe cel ce'i turburase din odihnă. Urlau pufnind și trăsbind, cu capul spre pământ, cu coada'n vânt, la o depărtare de vre-o 500 de pași înaintea mea, spre a-și căuta drum la o umbră mai deasă, printr'un luminiș de pădure, și auziam

din depărtare pârâitul vreascurilor, prin care și deschidea drum copita lor distrugătoare.

Recunosc că trecu timp, până să fiu în stare să mi încarc iar pușca și să duc cele două paseri, acolo unde Rowley mă aștepta îngrijit că întârzasem atât. Mă întrebă înspăimântat ce mi se întâmplase de eram încă galben ca turta de ceară. Pe când smulgeam penele prețioase din corpul cel gras al paserilor, îi povestii ce pățisem și ce văzusem. Râserăm împreună mult și pe când eu puneam pasărea într'un fel de frigare de lemn făcută de mine, Rowley înarmat cu pușca, dete fuga în pădure, spre a privi mai de aproape minunea Creatorului, bananul uriaș. El admiră la rândul lui, pe Creator în opera Sa și târzie vreme încă, tot mai vorbeam de minunile Domnului din splendida împărăție a plantelor din India.

Cei trei hinduși, ce priveau cu scârbă pregătirile noastre pentru gustoașă cină ce inventasem eu, își aprinseră un alt foc la oarecare depărtare, la care și pregătise pilaful lor, o mâncare simplă de orez. Când în sfârșit sosi ceasul plecării, strânserăm resturile păunului fript și pe celălalt încă netăiat spre a le lua în donie cu noi, și a ne putea pregăti și a doua zi încă o cină gustoasă, căreia de mult îi dusem lipsă.

Așa chibzuește omul și se gândește la ziua de mâne și nu bănuiește ceea ce se poate întâmpla chiar azi. Nici noi nu bănuiam soarta ce ne pândea în umbra nopței apropiate.

VII

Comandantul nostru era cam dârz astă seară. Ne promisese că vom putea mânea peste noapte într'un sat, unde vom ajunge înainte de răsăritul lunei; dar luna își oglindea fața plină și strălucitoare în valul liniștit al Gangelui și satul nu se mai vedea.

Tărmurile fluviului erau înalte și stâncoase și deci sigure din partea crocodililor, cari ne-ar fi putut vizita peste noapte. Ancoraram într'un loc unde se ridica, la vre-o 12 picioare deasupra apei, o pajiște verde; în jurul ei se ridicau rânduri de stânci în semicerc, formând ca un adăpost cu pereți netezi și ferindu-ne foarte bine de vizita nedorită a hienelor, șacalilor și tigrilor.

Lemne erau prin apropiere și locul era așa de bun de odihnă, cum nu am fi găsit nicăeri. Ne urcaram deci; făcurăm din vâsle căpriori și întinserăm pânza deasupra lor. Când cortul fu gata, așa de spațios că cinci oameni puteau dormi foarte bine, fără să se înghesuiască, întinserăm saltelele pe iarbă, după ce vâslașii se convinseseră, că nu era aproape nici pui de șarpe.

Cortul nostru era deschis și ne apăra numai de sus și dela spate; la ușă aprinserăm focul, pe deoparte spre a îndepărta crocodilii și a omorâ muștele și țânțarii ce sburau în toate părțile, iar pe de alta spre a frige și păunul nostru, după ce indienii vor fi pregătit și mâncat orezul lor, vecinica hrană a acestui neam. Pregătii îndată frigarea și fripsei paserea, căci Rowley nu se pricepea de loc în această nobilă artă, pe când îndemânarea mea fusese recunoscută și recompensată încă

din Londra. Deși nu tot așa de gustoasă ca păunul, totuși păunița fu o cină excelentă. Luaram apoi să fumăm din pipe, pe când indienii pioși se coborâră în valurile fluviului, spre a-și face rugăciunea de seară și baia rituală. Stătură mai mult ca de obicei și somnul începuse a se lăsa greoiu pe pleoapele noastre, când chipurile lor, care păreau și mai mari în bătaia lunei, se ridicară în sfârșit din adâncul Gangelui. Se culcară unul lângă altul pe saltea, după ce ne strigară «Salemul!» lor (odihnă!) și îndată îi cuprinse somnul greu. Mai vorbirăm nițel și la urmă amuți și vorba și după ce mă rugai și în gând și cu vorbe, somnul închise și ochii mei obosiți.

Să tot fi fost pe la miezul nopții, când sării de odată în sus, deșteptat de un țipăt înfiorător, scos de Rowley; și în același timp o lovitură mă atinse la cap și-mi răpi cu totul conștiința.

Soarele se ridicase sus și vărsă asupra-mi razele-i dogoritoare; câțiva șacali urlau înfiorător pe creasta zidului deasupra mea—când mă deșteptai dintr'un somn lung și greu. Capul mă durea groaznic. Nu aveam nici cel mai mic adăpost contra razelor soarelui. Unde era cortul? Unde erau marinarii noștri? Incet încet îmi adusei aminte de tot. Când mă uitai pe haine, mă văzui tot plin de sânge. În jurul meu era pustiu.

Pușca mea, pachetele cu avutul nostru, nu erau nicăirea. Acum zării și pe Rowley lângă mine. Era și el plin de sânge ca și mine. Ba ceva mai mult, țeasta capului îi era făcută praf. Era cadavru! Nu pot spune cu cuvinte groaza și durerea ce mă cuprinse! Plângând cu voce tare și uitând durerea ce-mi chinuia capul, mă aruncai asupra prietenului meu, care zăcea neînsuflețit lângă mine.

Nu mai era îndoială că cei trei complici pusese la cale crima încă dela început, de când comandantul ne propusese să facem împreună cu el călătoria la Calcutta; că alesese acest loc singuratic spre a făptui omorul; că în sfârșit soarta lui Rowley îmi fusese hotărâtă și mie și numai voința sfântă a Domnului, îndepărtase de la mine lovitură ce avea să sfârșame și țeasta capului meu. Trebuie să-și fi închipuit ei că mă omorâseră și pe mine, altminteri mi-ar mai fi dat o măciucă în cap. Au plecat apoi lăsându-ne aici, bazați pe lăcomia crocodililor, căci altminteri ar fi fost lucru ușor să prăvălească în Gange cadăvrele noastre, făcând să dispară astfel orice urmă a crimei lor. Totuși trebuie să se fi grăbit, căci-nu ne desbrăcaseră. Pălăria mea de paie trebuie s'o fi pierdut în fugă vre-unul din ei, căci o găsii pe un mărăcine în drumul ce ducea la țarm. Nici măcar nu ne pungășiseră de-abinele; nu dispăruseră de cât banii ce-i aveam într'o pungă, cei cusuți în banta de la pantaloni nu fuseseră descoperiți. Numai lui Rowley îi luase totul, căci făcuse prostia să-și puie toți banii în pungă, lucru care i-o fi ispitit poate la crimă. Ne furaseră și ceasornicele. Ceea ce mai găsii într'un buzunar fu briceagul, o cremene și un amnar, bunuri mai de preț pentru mine în starea în care mă găseam, decât banii pe care mi-i furaseră asasinii.

Arșița soarelui creștea tot mereu și cu ea și durerea de la cap. Fusei nevoit să mă despart de cadavrul scumpului meu prieten, să mă cațăr de stânci cum oiu ști, să ajung la Gange, să-mi spăl rana.

și să'mi mai alin cu apă durerea. Pe aproape erau multe tufișuri dese de oleandri înfloriți. Căutai să mă adăpostesc la umbra lor, după ce mă răcorii cu apă. Luam apă în pumni și'mi udam capul, pe când lacrimile'mi curgeau șiroaie pentru pierderea lui Rowley și pentru starea nenorocită în care mă găsiam; mă rugam la D-zeu să'mi trimită ajutorul lui și de acum înainte, căci voise să'mi păstreze viața. Simțiam cum scădea durerea, cum dispărea amețeala și năuceala, care de abia mă lăsase să merg ca lumea și să mă țin pe picioare. Istovit de atâtea încordări, găsii spre bucuria mea în buzunar o batistă de olandă, lucrată de draga mea mamă. O udai, o strânsei în colțuri și punând'o pe rană, mă legai cu cravata pe deasupra; căutai apoi sub oleandri un loc de odihnă și un somn odihnitor mă cuprinse cu totul.

Soarele sta să apuie, când mă deșteptai. Mă simțeam ușurat ca prin minune. Durerea ce simțeam la cap, era mai mult externă; rana ardea, căci lovitura alunecase și'mi zdrelise pielea. Udai iar batista, care se uscaseră și o legai bine. Mă desbrăcai apoi, ca să mă scald și abia după aceea, mă urcai iar pe stânci, lângă corpul prietenului meu. Găsii pe o piatră resturile cinei noastre neatinsă. Era păunița aproape întreagă, dar nu'mi ardea de mâncare acum. Numai un gând îmi stăpânea mintea, să sap o groapă prietenului meu; dar vai! nu era cu putință. Pretutindeni, iarba acoperea stânca tare ca piatra și n'o puteam sparge.

Mă înfioră gândul că trebuia să-l arunc în fluviu, căci era cald și avea să intre îndată în putrefacție; — și totuși, ce era să fac.

Ingenunchiai iar lângă el și mă rugai pentru mântuirea sufletului lui, care se înfățișase înaintea judecătorului ceresc așa pe nepregătite. Luai apoi pe umeri-mi slabi încă scumpa-mi povară și o dusei până la marginea stânței. Acolo detei binișor drumul cadăvrului, apoi mă coborâi și eu și mă desbrăcai ca să-l duc în apă.

Aci îmi veni un gând, ce mă făcu să tremur; și totuși, starea în care mă găseam va face să mi se ierte că l-am adus la îndeplinire, adică să-l desbrac și să păstrez hainele lui, căci eu nu aveam decât ce era pe mine.

Nu vă pot spune cât de sfâșietoare era lupta între sentiment și gândul prevăzător, dar rațiunea învinse. Cerui mortului iertare pentru fapta mea, pe care n'o putea scuza de cât gândul la starea mea desperată; începui apoi cel mai greu lucru, ce am avut vr'o dată în viața mea și plin de emoție și plângând cu hohote, împinsei cadavrul în valurile curgătoare.

Dar mi-era rezervată o durere și mai mare! Abia târâse apa la câțiva pași, corpul prietenului meu drag, când de-odată se repeziră asupra-i doi crocodili și se începu între aceste fioroase animale o luptă pentru pradă, pe care n'o pot descrie.

Îmi acoperii ochii cu mâinile și stătui așa, până nu mai auzii loviturile coadelor lor lungi plescând în apă. Când în sfârșit se făcu liniște și îndrăznii să mă uit într'acolo, dispăruseră și crocodilii și trupul prietenului meu. Îl târâseră în adâncul fluviului.

Amețit de durere, urcai iar stânca ca să aprind focul, spre a putea apăra de crocodili sărmana mea ființă stingeră și părăsită. Urletele

șacalilor nu se mai auziau. Când se aprinse focul, îmi pusei bine proviziile și mă culcai să mă odihnesc sub tufișul, ce creștea lângă perețele stâncei; noaptea se apropia mereu și învăluia totul în juru-mi cu întunericul ei.

Dar puteam oare să închid ochii după tot ce văzusem azi? Puteam să adorm la gândul că nu știam să găsesc drumul spre Calcutta? că mă amenințau atâtea pericole și că eram departe de lume?

Deși toate gândurile astea chinuiau slăbitul meu creier, deși lacrimile-mi curgeau șiroaie, D-zeu îndurător, al cărui ochiu sfânt și a toate văzător căta și spre mine, părăsitul, trimise lângă mine îngerul Său de pază și somnul odihnitor peste ochii mei obosiți și pace bietului meu suflet.

Trebuia să fi durmit mult, foarte mult; căci soarele era sus de tot când mă deșteptai. Deși nu puteam fi sigur de tot, totuși, judecând după arșiță, trebuia să fi fost ceasul 9.

Primul lucru ce făcui fu rugăciunea, balsamul sfânt, singurul care poate vindeca rănila inimei și minții și alina durerile și chinurile sufletului, care redă curajul pierdut voinței și limpezime ochiului turburat. Detei apoi fuga să mă scald în fluviu. Mă durea tot corpul și mai ales rana de la cap, care ardea din ce în ce mai rău. Apoi și natura își cerea drepturile ei. Foamea începu a mă chinui. Mă hotărâi să nu părăsesc locul sigur, în care mă gășiam, până când rana nu-mi va fi aproape de vindecare, dacă nu cu totul vindecată. Trebuia apoi să cerc a mă îndestula cât mai mult timp cu carnea ce rămăsese și apoi să caut fructe, ca să nu mor de foame. Imi potolii mai întâi foamea cu carnea de păun și apoi mă gândii să caut un drum, pe unde să pot eși din văgăuna de stânci, ce se întindea de-alungul Gangelui, fără să fiu nevoit a merge pe țărnul lui; căci ceea ce văzusem cu o zi înainte, îmi spunea ce mă putea aștepta și pe mine. Tufișurile, ce creșteau pe țărni, erau leandri, al căror fruct nu se mănâncă; cel sub care mă adăpostisem avea frunziș mult și da umbră deasă, dar n'avea fructe și în afară de hrană, trebuia să caut unde-va și lemne, ca să nu mi se stingă focul peste noapte. Trebuia să-l cruț deci pe acesta, dacă nu voiam să-mi pierd orice adăpost.

Cercetai locul ăsta nenorocit în toate părțile, să văd pe unde ași găsi o eșire și abia după multe cățărături detei peste drumul, pe care o și pornii înarmat cu o creangă de pom.

Când, după multă trudă, ajunsei în sfârșit sus, unde nu putea pertrunde privirea, din pricina pereților stâncoși; zării întinzându-se în dăpărtare o pădure deasă, de unde mulțime de fructe răcoritoare îmi zâmbiau voios.

Nuci de cocos, coapte și neatinse, picaseră pe jos; pe celelalte fructe le puteam ajunge cu mâna.

(Va urma)

Aurelia V. Cochinescu.

De deslegat

Problemă. Suma de 980 lei să se împărțească între A și B astfel că $\frac{2}{5}$ din partea lui A să facă cât $\frac{5}{12}$ din partea lui B. Cât face partea fiecăruia?

T. P.

Șaradă

Primu-i nume de bărbat
Celălalte de femei,
Tot întregul spune iute
l'nume de de bărbat; greu nu e.

A. V. C.

Să se așeze astfel cuvintele, ca să formeze primele patru versuri dintr'o poezie de Grigore Alexandrescu: Și de n'ar că pentru fi, în văz nu s'ar face dar nici minuni că lemne noastră povesti vremea a mai de îndoială odată dobitoace rămâne nu se vorbea.

Primului deslegător, eșit la sorți, i se va da o carte de lectură.

Gh. Brănescu

Deslegări

Problema I pag. 183. A. are 3662, B 1831.

Problema II » » Tatăl 42. fiul 7.

Aritmogriful I. (p. 183) Litvan, Irlanda, Cimilituri, Elevă, Ungur, tur-nul (întors) Liceul Traian.

Aritmogriful II (p. 183) Tabor, Adam, Ban, Om, R.

Deslegătorii :

Problema I: Ion Aprihăneanu, Irina și Margareta Cichi, N. Florian, Zoe Schuster—din București.

Aritmogriful I: Irina și Margareta Cichi :

Aritmogriful II. Irina și Margăreta Cichi și Ion Aprihăneanu.

Problema I dela pag. 200. Numărul e 16

Problema II dela » 200. Răspuns : $12+40+28=80$
 $4+20+56=80$

Aritmogriful dela pag. 200. Napoleon, Arcole, Poseidon, Om, Luna Enea. Oaie, Nipru,—Napoleon.

Aritmogriful l'a deslegat numai Ionel Dobrin din Lugoj.

Poșta Redacției

Rugăm pe toți cei ce ne datorează abonamentul să ni-l trimită cât mai curând.

Revista AMICUL TINERIMEI începe de la 1 Aprilie a. c. al șaptelea an al existenței sale.

Tot ce privește abonamentele, corespondența, articolele, deslegările etc. se vor adresa „Redacției Amicului Tinerimei, București Strada Romană No. 12.

Abonamentul pe un an este de lei 5, (sau coroane 5). Numărul costă 20 de bani.

Abonamentele se plătesc înainte.

Direcțiunea AMICULUI TINERIMEI roagă pe toți iubitorii de bună îndrumare a tineretului nostru școlar, cari doresc a colabora să ne trimeată articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară și pe înțelesul tuturor.

Manuscrisele trimise spre publicare, să se scrie pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, ca de vr'o două degete. Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori, ci sub bandă, scriindu-se pe lângă adresă cuvântul «manuscris». Ele costă în lăuntruul Țării Românești 5 bani de fie-care 50 grame, iar din celelalte țări locuite de Români precum și din Streinătate câte 10 bani 50 grame. Dacă pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «recomandare» se plătește deosebit 25 bani, de ori unde.

La Redacția AMICULUI TINERIMEI se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV cu Lei 4 ; anii V și VI cu Lei 5.

Tinerilor ! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult !

Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului.

PAPUȘA

Primul Atelier românesc de păpuși și jucării naționale

Adresa: BUCUREȘTI — STR. ROMÂNĂ No. 12

În aceeași casă cu Redacția «AMICULUI TINERIMEI»

Pentru voi, dragi copii, fete și băieți, a deschis o prietina a tinereții, un atelier de păpușele foarte dragălașe și de felurite jucării precum și o clinică pentru ele.

Se găsesc aci păpuși mari și mici, armata română, ciobănași, oi, căței, cocoși și alte animale, cu prețuri mici.

TIPOGRAFIA ȘI LEGATORIA

G. ILIESCU

Telefon 28/49 — STR. POPA SAYU No. 3 — (La Sosea)

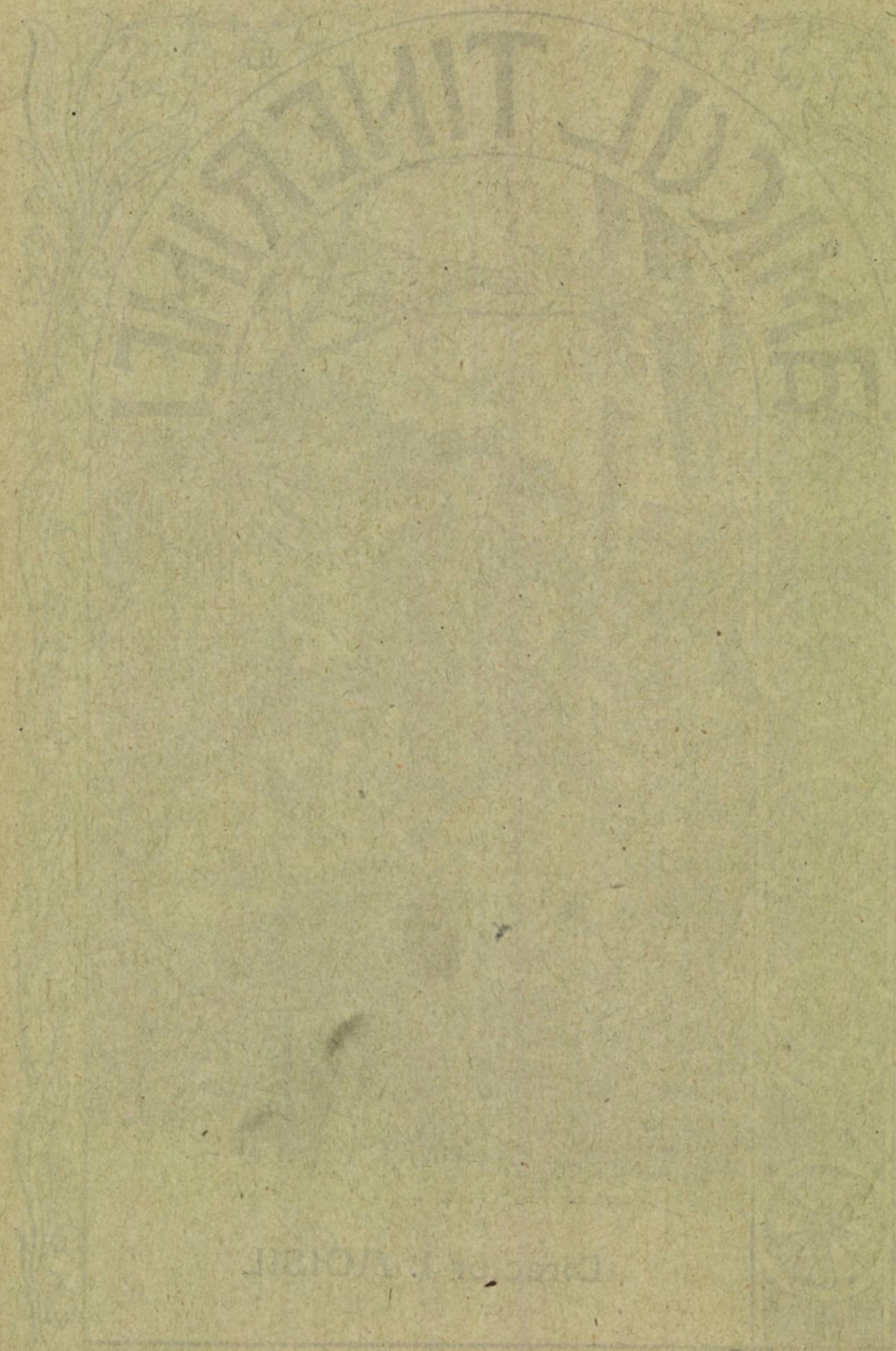
(CASELE PROPRII)

Efectuează lucrări de Tipografie și Legatorie cu prețuri reduse.

MIȘCUL TINERIMII

Director I. MOISIL

REVISTA PENTRU TINERIMEA ȘCOLARA

***** CULTURA *****
 MORALA, IUBIRE DE NEAM, ȘTIINȚA,
 ***** MUNCA *****

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA
 D-lui I. MOISIL.— București

ABONAMENTUL ANUAL :

În România Lei 5
 Afară de România . . . Coroane 5

O excursiune la Constantinopol

De mult doream să văd Țara turcească și mai ales capitala, ei așezată așa de pitoresc pe încântătoarele maluri ale Bosforului. Făcusem în primăvară o călătorie în Occident și doriș acum să cunosc și Orientul, despre care atâtea povești, atâtea legende și atâtea lucruri extraordinare îmi ațâțaseră imaginația din cea mai fragedă copilărie.

Ocaziunea n'a întârziat de a se prezenta sub forma unei excursiuni, făcută de un grup numeros și, mânat de dorința de a vedea lucruri nouă, m'am asociat și eu la dânsul.

Am plecat din București într-o Vineri dimineața cu trenul de Constanța și am străbătut în goana nebună Bărăganul imens, pe care a început să se facă o oare care agricultură, dar care prin monotonia câmpiei sale îți obosește ochiul. Am trecut peste falnicul pod dela Cernavoda și la 2 după amiază eram la Constanța, după ce zărisem din fuga trenului dealurile Dobrogei și turnurile moscheelor de prin satele turcești.

În Constanța m'am dus să văd portul, care e aproape gata, silozurile cele nouă, care îngrămădesc în ele, pentru a trimite peste mări și țări bogăția pământului nostru și cazino-ul, noul, mărețul și prea frumosul cazino—care domină nemărginitul mării. Am văzut de asemeni câteva vase de războiu din port, între cari crucișatorul Elisabeta, Bricul Mir-

cea și o Canonieră italiană: «Galileo», pe bordul căreia se afla ca ofițer un fost coleg al meu de școală, detașat cu serviciul în marina Italiei.

La orele 6 m'am dus de am făcut o baie în splendida plajă dela Mamaia și la 10 seara eram pe bordul vaporului «Dacia», care avea să se ducă până la Constantinopol.

La 10 și jumătate am eșit în largul mării și cu mare viteză am pornit spre Țara turcească.

Din cauză că ajunsesem prea târziu pe vas, n'am mai găsit nici o cabină liberă și nici măcar un scaun, așa că am fost nevoit să mă plimb toată noaptea pe puntea și coverta vaporului, făcând pe sanitarul pentru toți cei cari sufereau de rău de mare și oferindu-le lămâe și cognac. Priveliștea acelei nopți a fost însă splendidă. În nemărginitul mării pe o bucățică de scândură, un număr așa de mare de oameni, mergând cu atâta siguranță, te impresionează deosebit. Luna scâldea marea într-o ploaie de lumină și uriașul trup alb al «Daciei» spinteca cu iuțea valurile. Unde și unde se vedeau câte 3 lumini, semnul vre-unei corăbii ce se afla prin apropiere și câte un ochiu clipea somnoros din depărțări. Erau farurile de pe malul mării.

Pe la 4 dimineața noaptea s'a risipit și roșu ca focul a eșit deodată soarele, părând că se înalță din mare. De ce se înalța devenea mai galben și mai mic, iar peste vre-o jumătate de ceas începu a trimite raze peste întinsul mării. Eram la 50—60 km. la larg, nimic nu se vedea în jurul nostru și numai delfinii și peștii, ce săreau din apă prin prejurul vasului, mai amintea de existența unei lumi vii în afară de vaporul nostru.

La 10 dimineața apar deodată două maluri. Vaporul își încetinează mersul și părăsim apele mării negre spre a intra în Bosfor. La intrare e fortul, care oprește orice vas de războiu să treacă pe aci, și care cu tunurile sale amenințătoare, așezate pe maluri, produce o mare impresie.

O mare neplăcere ne aștepta. Trebuia să rămânem 4 ore la larg pentru a face carantină și a desinfecta vasul, căci Turcii să temeau să nu aducem cumva noi holera din Rusia. Am rămas 4 ceasuri într'un soare arzător și pe la 5 după amiază, flămânzi și obosiți de nesomn, am intrat în splendidul Canal al Bosforului și ne-am îndreptat spre Constantinopol.

Cine n'a văzut Bosforul nu poate să-și dea seama de ce însemnează frumusețea extraordinară a pozițiilor înalte pe malul mării, pozițiuni pline de vile, care de care mai frumoase, de castele în toate stilurile și de palate de marmură, cu grădini de palmieri, măslini, și portocali.

La 2 și jumătate am ancorat în Constantinopol după ce trecusem în revistă toate vasele de războiu ale marinei turcești, cari au salutat trecerea noastră. În port am fost primiți cu muzica militară, care cântă Trăiască Regele în timp ce noi cântam Vatan (imnul imperial turcesc).

Am debarcat repede, am lăsat bagajele la un restaurant și ne-am dus să vizităm orașul. Am trecut podul de la Galata, unde un turc încasează dela orice trecător câte 10 paras (5 bani) fără nici o formalitate și fără nici un control și am ajuns în vechiul Constantinopol, în Stambul. Am mers pe strada Principală, am vizitat Sublima Poartă

(Ministerul de externe turc), căreia atâta vreme neamul nostru i-a plătit tribut și apoi am vizitat sarcofagiile foștilor Sultani, unde n'am văzut mare lucru, din cauza soldaților, cari păzesc și nu te lasă să te apropii. Am trecut apoi pe la Școala de bele-arte, pe la Școala de meserii și am ajuns la Ministerul de războiu, unde ne-am urcat în Turn, am privit întreg orașul și am fost primiți de însuși Ministrul, care ne-a arătat multă simpatie.

Seara ni s'a oferit o masă de către Primăria orașului, și peste noapte am fost încartierați, parte la un internat, parte la localul vechiului Serail și parte prin hoteluri. Eu am nemerit la un hotel, unde după ce am căpătat o cameră și am plătit-o cu bani românești, cari uneori circulă în Turcia, am primit o carte de vizită a otelierului, fără care lucru nimeni nu poate intra în hotel. Am luat apoi o barcă și trecând peste splendidul Corn de Aur, lat de 450 metri, adânc de aproape 300 m. și neconținut plin de sute de corabi și vapoare, precum și mii de bărci, cari circulă încoace și încolo fără ca să se întâmple vreodată cel mai mic accident, m-am dus astfel să mi aduc bagajele. Inapoiindu-mă le-am lăsat în hotel și am căutat să găsesc o cafenea, unde să pot consuma o cafea turcească bună, dar spre marea mea deziluzie am găsit-o foartea rea, mult mai rea ca cea de la noi. Așa sunt multe lucruri pe lume, despre care se zvonesc vești strașnice și când le cunoști, vezi că nu sunt de nici o importanță.

Am venit inapoi la hotel și m-am culcat, reușind să adorm, grație oboselii, cu toată armata de musafiri grațuiți, cari nu m-au mai lăsat să mă odihnesc cât timp am stat în Constantinopol.

(Va urma)

G. L.

VIZIRUL ÎNȚELEPT

Vizirul Kasajas se duse întruna din zile cu sultanul Mahmud la vânat. Pe drum spuse sultanului, că el înțelege limba paserilor. Mahmud se miră de asta și zise :

«E cu puțință, vizire, să ai tu darul ăsta ?»

«De bună seamă,—»răspunse Kasajas.» Limba paserilor am învățat-o de la un derviş înțelept și înțeleg toate ce pliscuiesc privighetorile, vrăbiile, coșofanele și celelalte paseri între sine.

Sultanul sta la îndoială. Către seară însă întorcându-se de la vânat și văzând pe un pom două cucuvae șezând una lângă alta zise :

«Vizire ! Oare ce vorbesc cucuvaele astea între sine ? du-te ascultă-le, apoi spune'mi și mie.»

Vizirul se apropie de pom se prefăcu că ascultă cu luare aminte și când se întoarse la sultan zise :

«Domnul meu ! adevărat că am auzit ceva din convorbirea lor, dar cele auzite nu'mi este ertat să le spun mai departe».

«Pentru ce nu ?» întrebă sultanul.

«Cele două pasări vorbeau de stăpânul meu, de sultanul.»

«Despre mine ?»—întrebă Mahmud. «Și ce-au vorbit, vizire ? Iți poruncesc să'mi spui din cuvânt în cuvânt, ce-ai auzit !»

«Atunci, trebuie să mă supun», răspunse Kasajas și zise :

«Una din cucuvae are un fecior, cealaltă o fată. Pe aceștia vreau să'i căsătorească împreună. Frățioare, zise tatăl feciorului către tatăl fetei, mă învoesc la însurătoare, dacă poți da fetei o zestre de cincizeci de sate pustiite. O, frate, răspunse tatăl fetei, în loc de cincizeci îi dau o sută. Numai Dumnezeu să'i dăruiească sultanului viață îndelungată. Până trăește sultanul ăsta în Persia, nu va fi lipsă de sate pustiite prin foc și sabie.»

Sultanul Mahomed, care tocmai își frământase capul, ca pentru un lucru de nimic, să înceapă război cu vecinii săi, înțelese vorbele vizirului său, și se împacă cu vecinii săi.

(Dintr'o colecție)

Moșul

CINE ESTE FERICIT ?

— Ah ! cum ași dori să fiu regină ! zicea Viorica lucrând un ciorap lângă mama ei.

— Și eu aș vrea să am o sută de sate și zece orașe — adaogă lonel, ce întorcea foile unei cărți cu poze.

— De unde vă vine vouă în cap asemenea idei ciudate ! — îi întrerupse mama lor.

— Căci de aș fi regină — zise Viorica — m'aș îmbrăca numai în mătase, în palton de blană scumpă, în fel și fel de pietre scumpe, briliante, rubine, zmaragde, și aș mânca cu linguri de aur — atunci aș fi într'adevăr fericită.

— Dar eu când aș avea o sută de sate și zece orașe — zise lonel — aș ținea trăsuri și cupee din cele mai elegante, vizitii îmbrăcați în livrele de aur, lachei, în fine, aș locui în palate frumoase și m'aș juca toată ziua. Ia spune mamă, nu ar fi aceasta o adevărată fericire ?

— Nu, copilul meu, fericirea nu se poate cumpăra nici pentru cele mai mari bogății din lume și cine ar vrea să o poseadă trebuie să o capete prin el însuși.

— Să fie omul în sărăcie cât de mare și nu trebuie să dorească ce nu poate să aibă.

Tocmai în momentul acela câinii din curte dau de știre că a sosit factorul poștal.

— Curios om este poștarul acesta—zise Viorica—cum poate el să alerge atâta, bătrân cum este, cu barba căruntă, fără piciorul stâng, se poate întâmpla să rămână pe drum fără se mai ajungă seara acasă. Ciudat, foarte ciudat om!

Copii alergară pe sală spre a vedea pe bătrânul, ce abea învârtea bățul în mâni să se apere de câni. Era un om de etate, îmbrăcat sărăcăcios, ce răscolea tocmai în geantă spre a scoate scrisoarea. Copii seuitau la el cu mare atenție. Bătrânul închise geanta și întorcându-se către ei le zise :

— D-soara și D-șorul se miră de bună seamă căci sunt în slujbă de poștar, cu toate că'mi lipsește un picior. D-zeu mi-a dat însă putere, de ce n'aș munci dacă pot să fac aceasta?

— Lucrez și cu securea ca tăetor de lemne, împletesc coșulețe de pae, învăț copii să citească, să scrie și să socotească, cu un cuvânt îmi scot existența cum știu și cum pot mai bine, iar când mă întorc sara acasă sunt așa de vesel și mulțumit că'mi vine să țip de bucurie și nu odată mă gândesc că pentru mine nu există altă fericire de cât aceasta.

— Dar ai avere multă?—îl întrebă mama privindu-l prin fereastra deschisă.

— Iată averea mea—răspunse bătrânul :

— Voința și mâni sănătoase, pe care nu le-aș da pe munți de aur, de mi-ar da chiar lumea întreagă cu toate bogățiile ei. Banii și averile dau numai prilej la ură și invidie, la neînțelegeri și judecăți, și nu este aceasta adevărată fericire. Nu trebuie toate acestea ca omul să fie cu adevărat fericit. Am o nepoată, Dochia, care umblă toată ziua desculță, cu capul gol și într-o rochiță de stambă. Acum e singură, trebuie să'i fie urât fără mine, dar ian să mă întorc deseară, să vezi ce veselie este în coliba noastră. Dumineca, când merge la biserică, se îmbracă mai îngrijit nu e vorbă, în ciorapi, papuci, basma înflorită, în fustă violetă, cu mărgelile la gât, parcă ar fi o păpușă. Într-o așa bogăție fata moșului saltă de bucurie și veselie și eu, cum sunt de bătrân, râd și sunt fericit de bucuria ei.

— Dar n'ar vrea să fie regină? întrebă mama.

— Ei, mă rog doamnă—răspunse bătrânul—să fie fata mea cum va fi ea, dar așa de proastă, să vrea să aibă ceea ce nu poate dobândi, nu este.

— Dar poate ar vrea o sută de sate?

— Ce vorbești doamnă? întrerupse bătrânul dând din umeri. — Ce, ea n'are atâta minte să nu se ocupe cu astfel de trebi? Are și ea înțelepciunea ei și știe, că muncind toate i se poate îndeplini; să ne dea D-zeu sănătate numai. Săptămâna viitoare o voi aduce cu mine, căci la plecare dimineața abia ne despărțim.

Copii voiau să plece cu mama, dar Viorica zise bătrânului :

— Am tocmai un leu, numai pe acesta, și te rog să'l primești și să cumperi pentru Dochia D-tale o panglică frumoasă pentru cosițe.

Bătrânul privi leul, răsă și scărpînându-se în cap zise :

Mulțumesc Domnișoarei pentru darul acesta, dar mai bine păstrați-l pentru oameni, care cu adevărat nu-și mai pot câștiga traiul prin muncă.

În căsuța mea, măcar căci nu am soție, care să vadă de orândue-lile casei, noi avem tot ce ne trebuie și nu dorim altceva de cât mila lui Dumnezeu. Fata, ca și mine, nu jinduește de nimic, iar de vrea ceva ce nu are, n'are de cât să muncească și atunci va căpăta. Căci ce se capătă ușor, ușor se pierde. Eu n'ași dori ca nepoata mea să se ocupe cu lucruri zadarnice.

Bătrânul plecă lăsând leul oferit cu atâta bunătate.

— Cum vi s'a părut acest bătrân? îi întrebă mama?

— Foarte bun bătrân, răspunseră copii.

— Și foarte înțelept, căci se bucură de ceea ce i-a dat D-zeu și nimic nu dorește ce nu poate avea, nici regate, nici sute de sate și orașe.

R. M.

Tragerea Sobelor

Soba părăsită în timpul verei, începe acum, cu apropierea frigului, să ne fie mai plăcută și se cade deci să ne interesăm mai de aproape și de această tovarășe a odăii noastre de lucru.

Să vedem mai întâi cum trage o sobă?

În sobă se formează un curent de aer, în acelaș mod ca și în cameră. Când cineva deschide puțin ușa unei odăi calde, n'are decât să țină o lumânare aprinsă în crăpătura ușei, spre a vedea cum aerul din odaia cea caldă face schimb cu aerul cel rece de afară. Dacă se ține lumânarea în partea de jos a deschizăturii ușei, se observă că pe acolo curge în odaie aerul rece, căci apleacă flacăra lumânării în spre înăuntrul camerei; dacă din contră ducem lumânarea în partea de sus vedem că aerul din odaie curge afară, căci flacăra se apleacă în afară.

Explicația acestui fenomen este ușor de priceput. După cum se știe căldura dilată toate corpurile; la frig însă corpurile se contractează.

Aerul cald este mai dilatat ca cel rece și fiindcă prin dilatare se rărește, este și mai ușor de cât cel rece. Din această cauză spre tavanul odăiei este mai cald ca pe podeală, fiindcă aerul cel cald, și deci mai ușor, se ridică în sus, plutind oare cum peste stratul de aer rece. De aceea adesea ori simțim frig la picioare într-o cameră caldă, pe când capul ne doare de căldură; de aceea în Septembrie, când începe să fie frig, în odaie, muștele se așează sus pe tavan; din aceiaș cauză gazdei îi place adese ori să stea la al treilea etaj, când odaia de desubt, din al doilea etaj, este bine încălzită; tavanul odăiei celei calde din al doilea etaj contribuie mult la încălzirea podelei celei de al treilea etaj. Toate acestea, și multe alte exemple din viață; pot să dovedească fiecărui om, băgător de seamă, că pretutindeni unde se amestecă aer cald și rece, totdeauna aerul cald se urcă în sus.

Când se face focul în sobă, se încălzește mai întâi aerul din lăun-

trul sobei, care devine mai ușor, se urcă în sus și trece prin ușiță în coș. Acolo găsește drum larg și drept ca să iasă afară și se naște astfel un curent, care se urcă prin coș în sus cu ușurință minunată, după cum se observă adesea pe timp liniștit, când coșurile aruncă în sus stâlpi mari de fum. Prin aceasta însă se formează în lăuntrul sobei un gol și dacă deschidem ușulița de aer de la portița din gura sobei, aerul cel rece din odaie intră cu putere în sobă, acolo se încălzește numai de cât și apoi iese iarăși prin coș în afară. Astfel soba începe să tragă.

În cămin se întâmplă același lucru, însă într'o măsură mult mai mică. Pe vatra cea deschisă, aerul, care s'a încălzit la început, nu se îngrămădește într'un spațiu determinat. El se dilată în același mod prin încălzire, însă, în curgerea sa spre coș, nu e silit să apuce un drum bine hotărât, ca în sobă, unde i-se deschide numai o ușuliță ca să iasă în afară. Curge și pe vatră aer rece înspre foc, însă acest curent nu se găsește într'un loc strâmt, cum se întâmplă la sobă, unde aerul rece pătrunde numai prin deschiderea portiței. Astfel curentul de aer cald și de aer rece se împrăstie împrejur, în vârtejuri, în spațiul cel larg; curentul se formează așadar numai în jurul focului și mai departe se slăbește.

Tot din pricina asta starea timpului are mult mai mare influență asupra focului din vatră, de cât asupra celui din sobă. Când focul din vatră nu arde drept și începe să afume în bucătărie, un gospodar experimentat prevestește o schimbare de vreme și are multă dreptate. Curentul de aer din vatră stă în foarte strânsă legătură cu starea aerului din coș și cu cel din afară, de deasupra coșului. Când soarele vine în dreptul coșului și pripește tare, aerul de sus se încălzește adese ori așa de mult, încât devine mult mai ușor ca cel care se urcă din cămin. Fumul se întoarce atunci înapoi în bucătărie. Când isbește vântul în coș, adese ori curentul de aer ce se urca în sus, este împins în jos și astfel se împiedică circulația aerului. Dacă se întâmplă ploae sau zăpadă în straturile superioare ale atmosferei, adesea aerul acolo este mai cald și asta face ca tragerea în coș să fie mai rea. De asemenea un gospodar experimentat știe că atunci, când bate vântul de la vest, focul arde mai bine în cutare colț al vetrei și când bate vântul de est, în colțul celălalt. Cu un cuvânt arderea focului în camin, sau mai bine tragerea coșurilor, atârnă de multe ori de starea timpului, așa că aproape îl putem considera ca prevestitor al vremii. Și cu tragerea sobelor se întâmplă la fel, însă curentul cel tare și foarte cald al aerului închis în sobă, care are numai o mică ușuliță pentru intrare și ieșire, învinge cu ușurință toate piedicele din coș.

În scurt așa dară tragerea sobelor ia naștere prin aceea, că în lăuntrul sobei se încălzește o mare cantitate de aer, care iese afară prin coș și silește soba să absoarbă aer din odaie, prin deschizătura portiței; așa că se formează un curent necurmat, prin care aerul rece intră în sobă și cel cald trece în coș.

Se naște acum întrebarea, prin tragerea sobei nu se produce o însemnată pierdere de căldură? Fără îndoială că da, și tocmai de aceea producerea căldurei cât mai economicos posibil, este o măiestrie.

Soba produce curent, căci îi trebuie mereu aer proaspăt, care să-i aducă oxigenul necesar pentru întrebuințarea arderei; însă aerul nu este format numai de oxigen curat, ci conține și azot, de patru ori mai mult ca oxigen.

Azotul este cu totul nefolositor pentru ardere și intrând rece în sobă împiedică mult focul, căruia îi răpește căldură și o trece prin coș în afară. El mai răcește și materialul neaprins încă, așa că îl face să ia foc mai cu greu, de asemenea împinge din flacără gazele aprinzibile, produse prin descompunerea materialului de ars, așa că ele ies din coș nearse sau numai de jumătate arse, sub formă de fum gros. În fine azotul, în drumul său prin sobă, ia în sine căldura cu care încălzește atmosfera îndepărtată, căldură care pentru noi este pierdută.

(După Bernstein)

I. A.

Tabachera de aur

Un colonel învitase la masă pe mai mulți ofițeri. Acolo le arată o tabacheră nouă de aur pe care o dobândise ca dar. Odată voia să facă o țigară. Căută în toate buzunarele dar nu găsi tabachera.

— Dar unde mi-o fi tabachera, — zise el?

— Poate că ați băgat-o în buzunar, și ați uitat.

— Vă rog, ia căutați domnilor.

Toți ofițerii se sculară și întoarseră buzunarele lor, fără ca să găsească tabachera. Numai port-drapelul rămase cam în încurcătură.

— Eu, nu'mi întorc buzunarul, zise el; dar, îmi dau cuvântul meu de onoare, că eu n'am luat tabachera. Asta fu de ajuns. Ofițerii plecară. Însă unul din ei ținea pe port-drapel drept hoț.

— În dimineața următoare, chemă colonelul pe port-drapel, și îi zise: am găsit tabachera. Era în buzunar, căzută între căptușeală. Acum să'mi spui pentru ce n'a! vrut să'ți arăți buzunarul.

Port-drapelul, însă îi spuse:

— «D-le colonel, numai D-voastră vreau cu plăcere să vă destăinuesc. Părinții mei sunt oameni săraci. Din solda mea, jumătate le-o dau lor și eu nici odată nu mănânc mâncăricalde. Așa că eu aveam mâncarea în buzunar și consta dintr-o bucată de pâine și un cârnat. Cum puteam eu să arăt buzunarul acolo! Ar fi trebuit să roșesc, dacă din întâmplare ar fi căzut din buzunar bucata de pâine sau cârnatul».

La aceste cuvinte colonelul îi zise cu blândețe:

— «Pentru ca să poți ajuta mai bine pe părinții tăi, vino în fiecare zi la mine la masă.»

Colonelul îl laudă la toți ofițerii și la un ospăț arată, înainte de toate, nevinovăția port-drapelului și îi oferi ca dar, tabachera de aur.

Din I. Germană

St. Stătescu

Povestirile unui om, care a călătorit în India.

— Urmare —

Plin de recunoștință față de Domnul, care în îndurarea Lui, voia să-mi ție viața și însuflețit din nou, căutai să adun cât mai multe fructe, până ce arșița să nu fie prea dogoritoare, să le duc până la peretele stâncos și să le dau drumul în locșorul meu sigur. Adunai apoi vreascuri, pe care le cărai și le aruncai tot acolo.

Atât cât mă ajutără puterile, lucrai fără preget; dar simții în curând cât mă slăbise pierderea de sânge dela rana din cap și cum mă doboră arșița dogoritoare. Deocamdată aveam provizii cel puțin pentru 3 zile și mă coborâi pe acelaș drum, pe care venisem.

Însă tocmai ușurința cu care ajunsai aci, în ascunzătoarea mea, îmi arăta nevoia ce aveam să nu las focul să se stingă, dacă voiam să fiu mai sigur.

Vreau să trec repede peste zilele trăite aci, ascuns de oameni și fără să fac nimic. Nu pot însă să nu pomenesc — după cele ce mi se întâmplase — de remușcarea ce intrase în sufletul meu, ori cât de fioros mi s'ar fi părut căpitanul Ball, că m'am lăsat a fi ademenit să fug. De ce mă părăsise credința în ajutorul Domnului, care tocmai atunci văzui cât era de puternic? El, care conduce sufletele oamenilor, după cum duce apele care curg. El fusese scutul meu pe corabie ca și aici. Nu era oare posibil ca vorbele, ce le rostise Ball să fi fost neîntemeiate? Și poate Rowley nu ar fi trăit încă, dacă nu ar fi adus la îndeplire nenorocita-i idee de fugă și dacă nu m'ar fi ademenit și pe mine la ea?

VIII

Șase zile am trăit pe stâncile de pe malul Gangelui. Rana cea mare și adâncă se vindecase aproape de tot, căci mă spălasem și mi pusesem mereu comprese cu apa dulce a fluviului. De odată însă îmi veni în minte că m'ar putea apuca iarna aci și mă cuprinse groaza. Pe atunci nu cunoșteam clima Indiei, altminteri nu m'aș fi înfricoșat atâta.

Trăsesem nădejdea că doar, doar va trece vre-o corabie, să'i fac semne; dar speranța asta mă înșelă cu desăvârșire. Fie că nu trecuse nici una, fie că dormeam pe când treceau, destul că nu zării nimic.

Nu mi rămase altceva de făcut, de cât s'o iau la vale pe malul fluviului, ținându-mă totuși destul de departe de el, de frica crocodililor, până când — cu ajutorul Domnului — voi ajunge la Calcutta sau la vr'un alt oraș, unde mi va fi cu puțință să mi câștig pâinea.

Pusei pe rană o compresă cu ulei de nucă de cocos; mă legai apoi pe deasupra cu cravata, făcui un pachetel din hainele sărmanului meu prieten mort, pe care le spălasem bine de sânge și-l strânsei

aşa ca să'l pot duce în spate; tăiai apoi cu briceagul o creangă dreaptă de lemn tare—care era destul de aproape—ca să'mi poată servi în acelaş timp şi de rezămătoare şi de armă, îmi pusei pălăria şi după ce mulţumii lui D-zeu că mă scăpase şi mă păzise până acum îl rugai să'mi fie scut sfânt de apărare şi de acum înainte, în călătoria plină de pericole, ce voiam să întreprind şi o pornii la drum îngrijat.

Ori cât era de periculos să merg aproape de Gange, căci aci mă ameninţau crocodilii, aci fiarele pădurii, care vin să'şi potolească setea şi noaptea şi ziua, totuşi nu puteam face altfel; căci el trebuia să'mi fie călăuză şi să mă apere de sete.

Incotro era s'o apuc, dacă mă depărtam de el? Nu era bine, desigur, că drumul se lungea prin numeroasele şi largi'e încolăcituri ce face fluviul, dar îmi da însă totuşi speranţa să pot ajunge la vr'un sat sau oraş, pe care l'aş fi zărit de pe drumul meu ascuns. Imi începu deci călătoria în numele Domnului şi cu nădejdea în sfânta lui pază.

Primele două zile trecură, ca şi cele de până aci, fără de pericol şi fructele răcoritoare îmi erau hrană îndeajuns.

În zorii zilei d'a treia, când răcoarea dimineţii mă deşteptase de vreme, ajunsei deodată la câmp, din pădurea deasă, prin care mersesem până atunci. Pornind de la Gange, se întindea până foarte departe o câmpie, unde nişte vite păşteau în tihnă. Câteva lanuri arate se întindeau parte în vale, unde un pâraiaş uda semănăturile de orez, parte se ridicau pe panta ei uşoară şi acolo erau mai ales plantaţii de cafea. În fund de tot, era o căsuţă indiană şi alte clădiri în acelaş stil. Stătui o clipă la îndoială. Imi bătea inima la gândul că eram aproape de oameni; dar îmi veni îndată un altul, care-mi alungă bucuria.

Nu îndurasem eu destule? Puteam să mai mă încred în ei, când fuseseră cât p'aci să mă omoare? Nu riscam să fiu iar pradă răutăţii lor, de care abia scăpasem ca prin minune? Învinse totuşi gândul că nu toţi sunt la fel, că aveam să aflu aici, dacă e vr'un oraş pe aproape. Ridicai ochii spre cerul albastru şi implorai ajutor dela D-zeu. O luai apoi iute spre colibă, la uşa căruia mă întâmpină un câne lătrând. Ridicai la el bastonul ca să'l sperii şi intrai înăuntru.

Acolo era o tăcere ca de mormânt. Într'un colţ se ghemuise o tânără indiană, ce se uita speriată la mine, ascunzând la sân un prunc care suga.

Cercai să'i vorbesc, dar nu mă înţelegea. Se vedea că e singură în casă. O întrebai pronunţând cuvântul «sahib». Deşi însemnează «stăpân», ea înţelese că o întrebam de bărbatu-său şi'mi arătă cu capul spre pădure. Voiam tocmai să mă aşez lângă vatră, când privirea'mi căzu după uşă. Cu o bucurie amestecată cu spaimă, zării acolo puşca mea, cornul de praf, punga de alice, chimirul şi cureaua lui Rowley, de care nu se despărţea nici odată. Eram în casa ucigăşului său!

Eram grozav de sigur şi un gând fioros de răzbunare îmi trecu prin minte.. Dintr'o săritură fui lângă ele. Într'un minut asvârlii pe